Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

№ 83 (8573).

27 апрель 1985 йил шанба

Баҳоси 3 тийин.

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ВАРШАВАГА КЕЛДИ

25 апрель куни Совет делегацияси Варшавага келди. Аэропортда СССР билан ПХР давлат байроқлари кўтарилди. Делегацияни ПБИП Марказий Комитетининг биринчи секретари, ПХР Министрлар Советининг Раиси В. Ярузельский, Давлат Кенгашининг Раиси Г. Яблоньский, ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, ПБИП Марказий Комитетининг секретарлари, ПХРнинг бошқа партия ва давлат арбоблари, шунингдек СССРнинг ПХРдаги элчиси А. Н. Аксенов кутиб олдилар.

М. С. Горбачев билан В. Ярузельский ўртоқлар фахрий қоровул сафи олдидан ўтдилар. Совет Иттифоқи ва Польша Халқ Республикасининг давлат гимнлари ижро этилди.

(ТАСС).

ҲУЖЖАТЛАР ИМЗОЛАНДИ

ВАРШАВА, 26 апрель. (ТАСС). Бугун Польша Халқ Республикасининг пойтахтида Варшава Шартномасида қатнашувчи мамлакатлар олий партия ва давлат арбобларининг учрашувида «Дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида 1955 йил 14 май куни Варшавада имзоланган Шартноманинг амал қилиш муддатини узайтириш тўғрисидаги протокол»ни тантанали имзолаш маросими бўлди.

Протоколни:

Болгария Халқ Республикаси номидан — БКП Марказий Комитетининг Бош секретари, БХР Давлат Кенгашининг Раиси Т. Живков;

Венгрия Халқ Республикаси номидан — ВСИП Бош секретари Я. Кадар;

Германия Демократик Республикаси номидан — ГБСП Марказий Комитетининг Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси Э. Хонеккер;

Польша Халқ Республикаси номидан — ПБИП Марказий Комитетининг биринчи секретари, ПХР Министрлар Советининг Раиси В. Ярузельский;

Руминия Социалистик Республикаси номидан — РКП Бош секретари, РСР президенти Н. Чаушеску;

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи номидан — КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев;

Чехословакия Социалистик Республикаси номидан — ЧКП Марказий Комитетининг Бош секретари, ЧССР Президенти Г. Гусак имзоладилар.

«Варшава Шартномасида қатнашувчи мамлакатлар олий партия ва давлат арбоблари учрашуви тўғрисида қўшма ахборот» қабул қилинди.

Учрашув пайтида.

ГУЛЧАМБАРЛАР ҚЎЙИЛДИ

ВАРШАВА, 26 апрель. (ТАСС). Варшава Шартномасида қатнашувчи мамлакатларнинг олий партия ва давлат арбоблари учрашувида қатнашиш учун Польша Халқ Республикасининг пойтахтига келган М. С. Горбачев, Г. Гусак, Т. Живков, Я. Кадар, Э, Хонеккер, Н. Чаушеску, В. Ярузельский ўртоқлар, делегацияларнинг бошқа аъзолари бугун Номаълум солдат қабрига гулчамбарлар қўйдилар. Бу ерда Ғалаба майдонида Польша озодлиги ва мустақиллиги учун поляк курашчилари шарафига мангу олов ёниб турибди. Социалистик мамлакатларнинг олий партия ва давлат арбоблари Эсдалик китобига имзо чекдилар.

Польшани озод қилишда 600 мингдан кўпроқ совет жангчиси қаҳрамонларча ҳалок бўлди. Миннатдор варшаваликлар уларнинг порлоқ хотирасини ёдгорлик комплексида абадийлаштирганлар. М. С. Горбачев, Г. Гусак, Т. Живков, Я. Кадар, Э. Хонеккер, Н. Чаушеску, В. Ярузельский ўртоқлар, делегацияларнинг бошқа аъзолари комплекснинг гранит обидасига гулчамбарлар қўйишди. Социалистик мамлакатларнинг олий партия ва давлат арбоблари Эсдалик китобига имзо чекишди.

Делегацияларнинг аъзолари Варшава ҳимоячилари ёдгорлигига — Варшава Ғалаба маъбудасига гуллар қўйишди. Бу ёдгорлик гитлерчи оккупациячиларга қарши курашда мардлик ва матонат кўрсатган кишилар хотирасига қўйилган.

Гулчамбарлар қўйиш чоғида Варшава Шартномаси Бирлашган Қуролли Кучларининг Бош қўмондони Совет Иттифоқи маршали В. Г. Куликов ҳозир бўлди.

Делегациялар ер юзида озодлик учун, халқларнинг фашизмдан миллий мустақиллиги, одилона тинчлик учун жон берган совет ва поляк ватанпарварлари хотирасини бир дақиқа сукут ичра ҳурмат билан эсга олдилар.

Гулчамбарлар ва гуллар қўйиш вақтида фахрий ҳарбий қоровуллар саф тортди, ПХР ва СССР давлат гимнлари, коммунистларнинг «Интернационал» гимни ижро этилди.

ВАРШАВА ШАРТНОМАСИДА ҚАТНАШУВЧИ МАМЛАКАТЛАРНИНГ ОЛИЙ ПАРТИЯ ВА ДАВЛАТ АРБОБЛАРИ УЧРАШУВИ ТЎҒРИСИДА

АХБОРОТ

1985 йил 26 апрелда Варшавада Варшава Шартномасида қатнашувчи мамлакатларнинг олий партия ва давлат арбоблари учрашуви бўлиб ўтди. Учрашувда:

Болгария Халқ Республикасидан — Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси Тодор Живков, делегация бошлиғи; БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, БХР Министрлар Советининг Раиси Гриша Филипов; БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, БХР ташқи ишлар министри Петр Младенов; БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, БХР Мудофаа министри Добри Журов; БКП Марказий Комитетининг секретари Димитр Станишев;

Венгрия Халқ Республикасидан — Венгрия Социалистик ишчи партиясининг Бош секретари Янош Кадар, делегация бошлиғи; ВСИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВХР Министрлар Советининг Раиси Дьердь Лазар; ВСИП Марказий Комитетининг секретари Матьяш Сюреш; ВСИП Марказий Комитетининг аъзоси, ВХР ташқи ишлар министри Петер Варкони; ВСИП Марказий Комитетининг аъзоси, ВХР мудофаа министри Иштван Олах;

Германия Демократик Республикасидан — Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Германия Демократик Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси Эрих Хонеккер, делегация бошлиғи; ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГДР Министрлар Советининг Раиси Вилли Штоф; ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Герман Аксен; ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГДР миллий мудофаа министри Гейнц Гофман; ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари, ГДР Давлат Кенгаши раисининг ўринбосари Эгон Кренц; ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари, ГДР Давлат Кенгаши раисининг ўринбосари Гюнтер Миттаг; ГБСП Марказий Комитетининг аъзоси, ГДР ташқи ишлар министри Оскар Фишер;

Польша Халқ Республикасидан — Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Польша Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Войцех Ярузельский, делегация бошлиғи; ПХР Давлат Кенгашининг Раиси Генрик Яблоньский, ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Юзеф Чирек; ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ПХР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Збигнев Месснер, ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ПХР ташқи ишлар министри Стефан Ольшовский; ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, ПХР миллий мудофаа министри Флориан Сивицкий;

Руминия Социалистик Республикасидан — Руминия Коммунистик партиясининг Бош секретари, Руминия Социалистик Республикасининг Президенти Николае Чаушеску, делегация бошлиғи; РКП Марказий Комитети Сиёсий Ижроия Комитетининг аъзоси, РСР ҳукуматининг Бош министри Константин Дэскэлеску; РКП Марказий Комитети Сиёсий Ижроия Комитетининг аъзоси, РСР миллий мудофаа министри Константин Олтяну; РКП Марказий Комитети Сиёсий Ижроия Комитети аъзолигига кандидат, Марказий Комитет секретари Ион Стоян; РКП Марказий Комитети Сиёсий Ижроия Комитети аъзолигига кандидат, РСР ташқи ишлар министри Штефан Андрей;

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқидан — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев, делегация бошлиғи; КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов; КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико; КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Мудофаа министри С. Л. Соколов; КПСС Марказий Комитетининг секретари К. В. Русаков;

Чехословакия Социалистик Республикасидан — Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Чехословакия Социалистик Республикасининг Президенти Густав Гусак, делегация бошлиғи; ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЧССР ҳукуматининг Раиси Любомир Штроугал; ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Васил Биляк; ЧКП Марказий Комитетининг аъзоси, ЧССР ташқи ишлар министри Богуслав Хнеупек; ЧССР миллий мудофаа министри Милан Вацлавик қатнашдилар.

Учрашув қатнашчилари Дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида 1955 йил 14 майда Варшавада тузилган шартноманинг амал қилиш муддатини узайтириш тўғрисидаги масалани кўриб чиқдилар ва шартномани навбатдаги 20 йилга узайтириш ва кейинчалик яна 10 йилга чўзиш тўғрисидаги протоколни имзоладилар. Улар Европа ва жаҳон сиёсатининг актуал проблемалари хусусида фикрлашиб ҳам олдилар.

Учрашувда ўттиз йилдан буён қатнашувчи давлатларнинг ҳар томонлама ҳамкорлигини ривожлантириш ва мустаҳкамлашга, уларнинг суверенитетини, хавфсизлигини ва чегараларининг бузилмаслигини таъминлашга ,уларнинг тинчликсевар ташқи сиёсий йўлини биргаликда ишлаб чиқиб амалга оширишга пухта хизмат қилиб келаётган, Европада ва бутун дунёда тинчликни сақлаб қолиш ҳамда мустаҳкамлаш ишида буюк роль ўйнаётган Варшава Шартномасининг муҳим аҳамияти таъкидланди.

Вакиллари учрашувда қатнашган давлатлар ҳар томонлама, тенг ҳуқуқли ва ўзаро манфаатли халқаро ҳамкорликни ривожлантириш учун курашмоқдалар. Улар ҳеч қачон Европани ва дунёни бир-бирига қарама-қарши турган ҳарбий блокларга ажратиш тарафдорлари бўлган эмаслар. Улар ҳозир ҳам ўз иттифоқини ва Шимолий Атлантика блокини айни бир вақтда тарқатиб юбориш, биринчи қадам сифатида эса, уларнинг ҳарбий ташкилотларини тарқатиб юбориш тарафдори эканликларини билдирадилар.

Бироқ, НАТО ҳарбий блоки мавжуд экан ҳамда Европадаги ва бутун дунёдаги тинчликка хавф сақланиб қолаётган экан социалистик давлатлар ўз мудофаа иттифоқини мустаҳкамлаб, айни вақтда қуролсизланиш ва тинчлик учун, ҳарбий блокларни бартараф этиш учун курашни кучайтирадилар. Уларнинг Варшава Шартномаси амал қилиш муддатини узайтириш тўғрисидаги якдил қарори иттифоқчи мамлакатларнинг пухта хавфсизлигини, уларнинг халқаро ишларда мустаҳкам баҳамжиҳат ҳаракат қилишларини таъминлаш зарурлиги тақозоси билан қабул қилинди. Уруш хавфи даражасига асосланиб, Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар ўз коллектив мудофаа қобилиятини лозим даражада сақлаш учун бундан буён ҳам зарур чораларни кўраверадилар. Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар ҳарбий устунликка эришишга интилмаётганликларини, аммо ўзларидан ҳарбий устунликка ҳам йўл қўймасликларини яна бир бор тасдиқлайдилар. Улар энг паст даражадаги кучлар мувозанати таъминланиши учун ҳаракат қилмоқдалар.

Учрашув қатнашчилари инсоният тарихида энг кўп вайронгарчилик келтирган ва энг кўп қон тўкилган уруш — иккинчи жаҳон уруши тугаган куннинг 40 йиллиги арафасида тўпланиб, эрксевар халқларнинг фашизм устидан қозонган ғалабаси буюк аҳамиятини уқтириб ўтдилар. Ғалаба жуда қимматга тушди. Фашизмни тор-мор этишга ҳал қилувчи ҳисса қўшган совет халқи, бошқа кўпгина мамлакатларнинг халқлари ғалабага эришиш йўлида ўн миллионлаб кишиларидан жудо бўлдилар. Ҳалок бўлганлар хотираси, ҳозир яшаб турган ва келгусидаги авлодлар олдидаги бурч уруш сабоқларини унутмасликни талаб қилади.

Ҳозирги халқаро вазиятда барча халқлар ва давлатларнинг, сиёсий маслагидан қатъий назар, барча тинчликсевар кучларнинг ғайрат — ҳаракатларини бирлаштириб, дунёнинг ядровий фалокат сари тойиб боришини тўхтатиш ҳар қачонгидан ҳам зарурдир.

Варшава Шартномасида қатнашувчи мамлакатларнинг коммунистик ва ишчи партиялари, парламентлари ва ҳукуматлари жаҳонни ядро уруши хавфидан халос қилиш, ерда қуролланиш, аввало ядровий қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва космосда қуролланиш пойгасининг олдини олиш, қуролсизланишга ўтиш, халқаро муносабатларда кескинликни юмшатиш ва ҳамкорлик жараёнини қайтадан бошлаш учун бундан буён ҳам курашаверадилар. Шу мақсадда вакиллари учрашувда қатнашган социалистик мамлакатлар ҳолис ният ва ишонч руҳида бошқа давлатлар билан тинч мулоқотни ривожлантиришга, ялпи тинчлик ва хавфсизликни таъминлаш манфаатларини кўзлаб кенг халқаро баҳамжиҳат ҳаракатни йўлга қўйишга тайёрдирлар.

Учрашув дўстлик ва тўла ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди, учрашув қатнашчиларининг Европа ва жаҳон сиёсати энг муҳим масалалари хусусидаги қарашлари бирлигини тасдиқлади.

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг кенгаши, илгари белгиланганидек, Софияда бўлади ва шу йилнинг кузида ўтказилади, деб аҳдлашилди.

ЖАҲОН ПРОЛЕТАРИАТИНИНГ ЙЎЛБОШЧИСИГА ҲАЙКАЛ ЎРНАТИЛДИ

НУКУС, 26 апрель (ЎзТАГ). Бугун Қорақалпоғистон пойтахтида Коммунистик партия билан Совет давлатининг асосчиси Владимир Ильич Ленин ҳайкали очилди. Шаҳарнинг марказий майдони узра 20 метрли улуғвор монумент қад кўтариб турибди.

Ҳайкал очилиши шарафига кўп кишилик митинг бўлди.

Партия ветерани К. И. Школин, «Каракалпакирсовхозстрой» бошқармасининг бригадири Д. Ўтениёзов, Амударё районидаги Партия XXII съезди номли колхоз бригадири Ю. Шулахов, Нукус Давлат университетининг студенти Е. Балахонцева, Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари К. С. Саликов ўз нутқларида Ленин ғояларининг ҳаётбахш кучи ҳақида, Ильичнинг мангу барҳаёт номи ҳозир инсоният ривожидаги энг теран илғор ўзгаришларнинг рамзи эканлиги тўғрисида гапирдилар. Коммунистик партия, унинг ленинчи Марказий Комитети бошчилик қилаётган совет халқи доҳийнинг таълимотини собитқадамлик билан турмушга татбиқ этмоқда, у кўрсатган йўлдан комил ишонч билан бормоқда, деб таъкидладилар. Партия билан халқ олдига ҳозирги кун ва истиқбол вазифаларини қўйган, партия XXVII съездида муҳокама қилинадиган масалаларни белгилаб берган КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленуми Ленин васиятларига содиқликнинг ёрқин тасдиғидир.

Коммунистик партиянинг ленинча миллий сиёсати — совет халқлари мустаҳкам дўстлигининг метин пойдевори, улар эришаётган ютуқларнинг манбаидир. Қардош халқларнинг аҳил оиласида социалистик Қорақалпоғистон ҳам гуллаб-яшнади, унинг меҳнаткашлари КПССнинг бўлажак XXVII съездини муносиб кутиб олишга азму қарор берганлар.

Митингда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев нутқ сўзлади.

Ҳайкал муаллифлари — ҳайкалтарош, Ленин мукофоти ва СССР Давлат мукофотининг лауреати, СССР тасвирий санъат академиясининг академиги Н. В. Томский, архитектор, Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг лауреати К. Молутов.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БЮРОСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюроси ўзининг навбатдаги мажлисида КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель Пленуми қарорларидан келиб чиқадиган вазифаларни муҳокама қилди ва партия ташкилотларига Пленум якунларини кенг муҳокама қилишни, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачев докладининг чуқур маъносини ҳар бир коммунистга, барча меҳнаткашларга етказишни, меҳнат коллективларини ижтимоий ишлаб чиқариш интенсивлигини оширишга ва меҳнат интизомини ҳар томонлама мустаҳкамлашга сафарбар қилишни топширди. Тегишли органларга КПСС Марказий Комитети апрель Пленуми қарорларини амалга ошириш, 1985 йилги планлар ва социалистик мажбуриятларни ҳамда умуман беш йиллик планни сўзсиз бажариш, партия XXVII съездини муносиб кутиб олиш юзасидан зарур тадбирларни кўриш таклиф этилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюроси Бухоро область партия комитетининг КПСС Марказий Комитети 1984 йил октябрь Пленуми ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVIII пленуми қарорларини бажариш соҳасидаги иши тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. Область партия ва совет органлари сув хўжалиги қурилиши объектларидаги ташкилотчилик ва сиёсий фаолиятни кучайтирдилар. Давлат интизоми мустаҳкамланмоқда, агросаноат комплексининг ходимлари ердан самарали фойдаланиш учун масъулият туйғуси руҳида тарбияланмоқда. Кадрлар билан ишлашни яхшилаш тадбирлари кўрилди.

Шу билан бирга, Бухоро область партия комитетининг эътибори ерларни мелиорациялашнинг Узоқ муддатли программасини амалга оширишдаги баъзи жиддий камчиликлар ва нуқсонларга қаратилди. Кўпинча капитал маблағ ва моддий-техникавий ресурслар асосан ерларнинг сув таъминотини оширишга қаратилмоқда, ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, экинзорларнинг унумдорлигини ошириш масалалари эса иккинчи ўринда қолмоқда. Янги районларнинг комплекс ўзлаштирилмаслигига йўл қўйилмоқда, бир қанча социал — маданий объектлар, анчагина миқдордаги уй-жой бинолари ишга туширилгани йўқ.

Область партия комитетига сув хўжалиги ташкилотлари, агросаноат комплекси корхоналари, министрликлар ва идоралар билан биргаликда мавжуд ҳамда янги ишга туширилаётган суғориладиган ерларнинг юксак самарадорлигини, ўн биринчи беш йиллик топшириқларини тўла ҳажмда бажаришни таъминлайдиган конкрет тадбирларни амалга ошириш таклиф қилинди. КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми йўл-йўриқлари асосида партия ташкилотларига партия XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёздириш, коммунистларнинг жанговарлигини ва авангардлик ролини ошириш, ҳар бир участкадаги ишларни яхшилашнинг конкрет йўлларини аниқлаш топширилди.

В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводи раҳбар кадрларининг партия ташкилоти идеология ишида қатнашиши тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. Завод партқоми ва дирекциясидан меҳнат коллективи аъзоларини ғоявий-сиёсий, меҳнат ва ахлоқий жиҳатдан тарбиялашга корхона раҳбарлари ва мутахассисларини актив жалб этиш талаб қилинди. Идеология, оммавий-сиёсий иш савиясини, партиявий ва иқтисодий таълим самарадорлигини ошириш, инженер-техник ходимларнинг лекциялар, докладлар, сиёсий ахборотлар билан чиқишларини йўлга қўйиш, уларнинг ягона сиёсий кунларда қатнашишини активлаштириш лозим. Партия комитетига мутахассисларнинг иш услубини такомиллаштириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилиш, кадрларни раҳбарликнинг маъмурий ва тарбиявий усулларини моҳирона бирга қўшиб олиб боришга ўргатиш, партия йиғилишларида ва партком мажлисларида корхона раҳбарларининг оммавий-сиёсий ишда қандай қатнашаётганликлари тўғрисида ҳисоботларини тез-тез тинглаб туриш таклиф қилинди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг мажлисида республика турмушининг бошқа масалалари ҳам кўриб чиқилиб, қарорлар қабул қилинди.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

Константин Устинович ЧЕРНЕНКО хотирасини абадийлаштириш тўғрисида

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Коммунистик партия ва Совет давлатининг, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби, Константин Устинович Черненконинг хизматларини эътиборга олиб ҳамда унинг хотирасини абадийлаштириш мақсадида қарор қиладилар:

1. Красноярск ўлкасидаги Шарипово шаҳрининг номи ўзгартирилиб, Черненко шаҳри деб; Молдавия ССРнинг Шолданешти райони номи ўзгартирилиб, Черненко райони деб аталсин.

2. Красноярск ғалла ўриш комбайнлари ишлаб чиқариш бирлашмасига; Приборсозлик, автоматлаштириш воситалари ва бошқариш системалари министрлигининг Кишинев «Волна» ишлаб чиқариш бирлашмасига; Қозоғистон ССР Толдиқўрғон областининг совхозларидан бирига; Пенза шаҳридаги пионерлар саройига; Москва, Красноярск ва Кишинев шаҳарларида янги қурилаётган микрорайонлардаги биттадан кўчага; Қизил байроқ орденли шарқий чегара округининг К. У. Черненко хизмат қилган «Хоргос» чегара заставасига; денгиз пассажир кемасига К. У. Черненко номи берилсин.

3. Красноярск давлат университетининг, Кишинев давлат педагогика институтининг, Пенза политехника институтининг студентлари учун К. У. Черненко номидаги 9 та стипендия белгилансин.

4. «Хоргос» чегара заставасининг биносига ва Москва шаҳрининг Большая Бронная кўчасида К. У. Черненко яшаган 19-уйга ёдгорлик лавҳаси ўрнатилсин.

5. Кремль девори ёнидаги Қизил майдонда К. У. Черненко қабрига бюст ўрнатилсин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ | **СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ** | **СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ**

ДОҲИЙНИНГ БУЮК АСАРИ

«КОММУНИЗМДА БОЛАЛАРЧА «СЎЛЛИК» КАСАЛИ» КИТОБИНИНГ 65 ЙИЛЛИГИГА

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалаба қозониши коммунистик ҳаракатни янада кучайтириб юборди. 1918 йил ҳамда 1919 йилнинг дастлабки ойларида қатор капиталистик мамлакатлар — Германия, Аргентина, Финляндия, Австрия, Венгрия, Польшада коммунистик партиялар ташкил этилди. Натижада III Коммунистик Интернационал тузиш имконияти туғилди. Унинг биринчи конгресси 1919 йил март ойида Москвада бўлиб ўтди. Конгрессда 30 мамлакатдан 52 делегат иштирок этди. Унинг ишига В. И. Ленин раҳбарлик қилди.

1919 йилда Коммунистик Интернационалнинг биринчи конгрессида В. И. Лениннинг буржуа демократияси ва пролетариат диктатураси тўғрисидаги тезислари маъқулланди, Коминтерн платформаси тасдиқланди. Конгресс қатнашчилари бутун дунё пролетариатига қарата манифест билан мурожаат қилиб, уларни барча мамлакатларда пролетариат диктатураси, Советларнинг ғалабаси учун қатъий курашга даъват этдилар.

Бироқ, тобора юксалиб бораётган коммунистик ҳаракатда муайян камчиликлар кўзга ташлана бошлади. Улар асосан икки хил сабаб билан изоҳланарди. Биринчидан, Коммунистик партиялар сафларига II Интернационалда хатоларга йўл қўйган, амалда ҳали ҳам оппортунист ва реформистлар бўлган кўпгина кишилар келиб қўшилдилар. Бу пролетариатни марксча революцион йўлдан буриб юбориш хавфини туғдирарди Владимир Ильич ўнг оппортунизмда ишчилар ҳаракати учун асосий хавфни кўра билди. «Оппортунизм бизнинг асосий душманимиздир,— деб ёзган эди у.— Ишчилар ҳаракатининг юқори табақасидаги оппортунизм пролетар социализми эмас, буржуа социализмидир».

Ёш коммунистлар анчагина қисмининг тажрибасизлиги ва етарлича назарий тайёргарликка эга эмасликлари коммунистик ҳаракатдаги жиддий камчиликларнинг иккинчи сабаби эди. Бу коммунистлар аслида сохта революционерлар бўлиб, оммада сабот билан кундалик иш олиб боришдан бош тортардилар, антимарксча сектант тактикасининг тарафдорлари эдилар.

Барча мамлакатлар коммунистлари томонидан Ленин партиясининг жуда бой тажрибасини чуқур ўрганиш ва ундан ижодий фойдаланиш ҳам ўнг, ҳам «сўл» хавфдан тезда қутулиш, тўғри стратегия ва тактикани ишлаб чиқишнинг энг муҳим шарти эди. Ана шу вазифани ҳал этишда В. И. Лениннинг «Коммунизмда болаларча «сўллик» касали» буюк асари ғоят улкан роль ўйнади. У 1920 йилнинг 27 апрелида ёзиб тугалланди ва Коминтерн II конгресси арафасида рус, немис, француз ва инглиз тилларида босиб чиқарилди. Лениннинг асари конгресснинг ҳамма аъзоларига тарқатилди. Бу асарнинг ғоялари ва хулосалари Коминтерн иккинчи конгресси тарихий қарорларининг асосини ташкил этди.

Владимир Ильич большевиклар партиясининг серқирра тажрибасини назарий жиҳатдан умумлаштириш, уни Европа мамлакатлари коммунистик партияларининг мулкига айлантиришни ўз китобининг мақсади деб билган эди. У «большевизм тарихида ва унинг ҳозирги тактикасида ҳамма қўлланиши мумкин бўлган, умумий аҳамиятга эга бўлган, умум учун мажбурий бўлган ҳолларни Ғарбий Европага татбиқ қилиш» кераклигини уқтирди.

Китобда большевикча стратегия ва тактика ҳар тарафлама таҳлил этилган, партиямиз тарихининг асосий босқичлари чуқур тадқиқ қилинган. В. И. Ленин жаҳонда тажрибасининг бойлиги бўйича большевистик партияга тенг келадиган партия йўқлигини алоҳида таъкидлайди.

Большевиклар стратегия ва тактикаларининг тўғрилиги, барча кураш формаларидан моҳирона қўлланишлари туфайли оммага бошчилик қилдилар, уни чор самодержавиеси ва капиталистик жабр-зулмга қарши курашга кўтариб, ўз курашларини ғалаба билан тугалладилар.

Ленин асарининг бошидаёқ Улуғ Октябрь социалистик революциясининг халқаро аҳамиятини кенг ва тор маънода қандай тушуниш кераклигига изоҳ беради. У биринчидан, Октябрь социалистик революцияси барча коммунистик ва ишчилар ҳаракатига революцион таъсир кўрсатишини, иккинчидан,— тор маънода олганда — бу революцияда ҳамма мамлакатларга хос бўлган социалистик революциянинг қонуниятлари намоён бўлганлигини айтади.

«Коммунизмда болаларча «сўллик» касали» асарида пролетариат диктатураси масаласи энг муҳим ўрин тутади. Жамиятни социалистик асосда қайта қуриш учун ишчилар синфи фақат ҳокимиятни қўлга олмасдан уни қўлда ушлаб туриши ҳам керак эди. В. И. Ленин ағдариб ташланган буржуазия дастлабки пайтда ҳатто пролетариатдан кучлироқ бўлишини кўрсатади. Чунки у халқаро капитал томонидан қўллаб-қувватланади. Айни пайтда ҳали мавжуд бўлган майда ишлаб чиқаришга ҳам таъсир кўрсатади. Майда ишлаб чиқариш эса «стихияли ва оммавий миқёсда капитализмни туғдириб туради». Бундай қудратли душман қаршилигини фақат пролетариат диктатураси ёрдамида енгиш мумкин. Владимир Ильичнинг таърифига кўра бу кураш узоқ вақт, қаттиқ туриб, бешафқат, сабот ва матонат билан, интизомлилик, барқарорлик, қатъият ва ирода билан олиб борилиши керак.

Пролетариат диктатураси ағдариб ташланган синфларга қаршигина мажбурий куч ишлатади. Деҳқонлар, майда ҳунармандларга нисбатан эса ишчилар синфи ишонтириш, тарбиялаш усулини қўллайди. В. И. Ленин пролетариат диктатурасининг асосий мақсади куч ишлатиш эмас, балки онгли фаолият, оммани тарбиялаш ва уни социализмнинг тўла ғалабаси учун курашга сафарбар этиш, деб уқтиради.

Асарда капитализмдан социализмга ўтишнинг формалари хилма-хил бўлиши ҳар тарафлама асосланади, бунда ҳар бир мамлакатнинг ўзига хос миллий, иқтисодий-сиёсий хусусиятларини ҳисобга олиш зарурлиги таъкидланади. У ёки бу мамлакатнинг ишчилар синфи пролетариат диктатурасини ўз миллий ва миллий-давлат хусусиятига қараб турлича формада амалга оширади. Бироқ, бундан пролетариат диктатурасининг моҳияти ўзгармайди.

Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик давлатларнинг тажрибаси В. И. Лениннинг башорати нақадар тўғри эканлигини амалда кўрсатди. Бунда социализмга йўл фақат социалистик революция ва пролетариат диктатураси орқали ўтади. Шу билан биргаликда пролетариат диктатурасининг кўринишлари хилма-хил бўлади. Бизнинг мамлакатимизда социализмга ўтиш Советлар формасида бўлди. Шарқий Европа ва Осиёдаги қатор мамлакатларда эса пролетариат диктатураси халқ демократияси формасини олди. Кубада жамиятни социалистик асосда қайта қуриш эса Советлар ва халқ-демократик формаларидан кўп жиҳатдан фарқ қилади. Ҳеч шубҳа йўқки, бўлажак социалистик революцияларда ҳам пролетариат диктатурасининг хилма-хил формаларига дуч келинади.

«Коммунизмда болаларча «сўллик» касали» асари ёзилган 1920 йилда кўпгина мамлакатларнинг коммунистик партиялари олдида меҳнаткашларни ўз тарафига жалб этиш, уларни ишчилар синфининг авангарди атрофида жипслаштириб, буржуазияни ағдариб ташлаш ва пролетариат диктатурасини ўрнатиш вазифаси турарди. Айрим коммунистик партиялар сафларида мавжуд бўлган «сўл» оппортунизм бу тарихий вазифани ҳал этишга жиддий тўсқинлик қиларди.

В. И. Ленин бундай «сўллик»нинг моҳиятини кўрсатар экан, «сўллар» пролетариат диктатураси, партия, синф проблемаларини, марксча стратегия ва тактикани, демократик централизм ва қатъий партиявий, синфий интизом буржуазия устидан ғалаба қозонишнинг асосий шартларидан бири эканлигини тушунмасликларини таъкидлади. Амалда «сўл» коммунистлар партиявийлик ва партиявий интизомни инкор этишди.

Халқаро коммунистик ҳаракатда мавжуд бўлган «сўллик» хавфи халқаро ишчилар ҳаракатига ҳам жиддий хавф туғдира бошлади. В. И. Ленин ўз асарида асосий зарбани халқаро коммунистик ҳаракатдаги ана шу хавфга қаратди ва коммунистик партияларга уни бартараф этиш йўлларини кўрсатиб берди.

Владимир Ильич революцияни буюртма бўйича амалга ошириш мумкин эмас, деб таълим беради. Революция «қуйи табақалар» эскича яшашни истамаган, «юқори табақалар» эса эскичасига бошқара олмайдиган ҳолат дуч келган умуммиллий кризис шароитларидагина рўй беради. Ленин буни ёддан чиқариш, пролетар авангардининг ёлғиз ўзини қатъий урушга ташламоқ фақат аҳмоқликкина эмас, ҳатто жиноят ҳамдир, деб кўрсатади.

Революция ғалабаси учун ишчилар синфининг аксарияти эски тузумни ағдариб ташлаш зарурлигини англаши ҳамда коммунистик идеаллар тантанаси учун фидокорона кураш олиб боришга тайёр бўлиши зарур. Шунинг учун ҳамиша омма орасида бўлиш, уларга коммунистлар сиёсатини тушунтириш, оммани бўлажак жангларга қунт билан тайёрлаш марксча-ленинча партияларнинг биринчи галдаги бурчидир.

Шунингдек, коммунистик партиялар ҳеч қандай мустасносиз курашнинг барча формаларини эгаллаб олишлари, кураш бир формасининг жуда тез ва кутилмаганда иккинчи формага ўтишига тайёр туришлари зарур. Бу қоидани менсимаслик партияни муқаррар мағлубиятга олиб келиши мумкин.

Муроса қилиш ёки қилмаслик масаласига асарда катта ўрин берилган. В. И. Ленин муросачилик қилишда тарихий вазият ва синфий кучларнинг конкрет муносабатидан, пролетариат манфатларидан, синфий курашнинг ривожланиб боришидан келиб чиқиш керак, деб таълим беради. Меҳнаткашлар оммаси турли қарашлардаги кишилардан иборат бўлганлиги ҳам муросачилик қилишни тақозо этади. Аммо коммунистлар фаолияти эркинлигини чеклайдиган ғоявий муросачиликка мутлақо йўл қўйиб бўлмайди.

Ленин даҳосининг энг ёрқин ва буюк асари ҳисобланган «Коммунизмда болаларча «сўллик» касали» китоби кенг оммалашиб, коммунистларнинг дастурламалига айланган. Унинг ғоялари бугунги кунда ҳам марксча-ленинча партияларнинг амалий ва назарий фаолиятига чуқур таъсир кўрсатмоқда.

КПСС, қардош коммунистик ва ишчи партиялар ленинча таълимотни янада ривожлантириб бормоқдалар. «КПСС марксизм-ленинизм назариясини ривожлантириш билан доимо шуғулланиб келмоқда,— деб таъкидлади КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачёв,— бу ишда бошқа мамлакатларнинг... ишчи партиялари билан мустаҳкам ҳамкорлик қилмоқда».

В. ШАПОВАЛЕНКО,
тарих фанлари доктори, профессор.

ЯГОНА СИЕСИЙ КУН

ҒАЛАБАМИЗНИНГ СЎНМАС НУРИ

1945 йилнинг 9 майи кўп миллатли бутун мамлакатимиз учун, бутун тараққийпарвар инсоният учун муқаддас сана ҳисобланади. Улуғ Ватан урушида совет халқи эришган ғалабанинг 40 йиллиги XX асрнинг тарихий воқеасидир. Халқимиз ўз озодлиги ва мустақиллигини, социалистик революция ғалабаларини қаттиқ туриб ҳимоя қилиб қолди. Европа ва жаҳон цивилизациясини фашизмдан ҳалос этиш ишида унинг хизматлари бебаҳодир. Совет Иттифоқидаги қардош халқлар билан биргаликда Ўзбекистон жангчилари ва меҳнаткашлари душман устидан ғалаба қозонишга катта ҳисса қўшдилар.

Буюк Ғалабага бағишлаб 26 апрелда республикада ўтказилган ягона сиёсий кунда ана шулар ҳақида гапирилди. Завод ва фабрикаларнинг цехларида, қурилишларда, колхозлар ва совхозлар, муассасалар ва ўқув юртларида, истиқомат жойларидаги ёзги агитация майдончаларида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, республика Компартияси ревизия комиссиясининг аъзолари, область, шаҳар ва район партия комитетларининг секретарлари, совет ва жамоат ташкилотларининг, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, уруш ва меҳнат ветеранлари доклад қилдилар.

Доклад қилган кишилар бундан қирқ йил муқаддам эришилган ғалабанинг жаҳоншумул — тарихий аҳамияти тўғрисида гапириб, ўзининг ишончли раҳнамоси — Коммунистик партия раҳбарлик қилаётган кўп миллатли совет халқи ана шу ғалабанинг бош ижодкори бўлганлигини таъкидладилар. Ўзбекистонлик жангчилар жанг майдонларида ўзларини сўнмас шон-шуҳрат билан буркадилар. Шулардан салкам уч юз киши жасурлиги ва мардлиги учун Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонига сазовор бўлди, 120 минг киши жанговар орден ва медаллар билан мукофотланди. Республиканинг юз минглаб коммунистлари ва комсомоллари, энг яхши ўғил-қизлари Ватан ҳимоясига жўнаб кетдилар, улар ўз жонларини қурбон қилиб, душман йўлини тўсиб қолдилар.

Ўзбекистонликлар ҳарбий хўжаликни ривожлантириш, фронтни қурол-яроғ, ўқ-дори, зарур анжом-аслаҳалар билан таъминлаш соҳасида жуда катта меҳнат қилдилар. Ўзбекистон юз минглаб кўчиб келган кишиларга ва болаларга бошпана бериб, уларни озиқ-овқат билан таъминлади. Уруш йилларида республикадаги оналарнинг ватанпарварлиги, қалб саховати алоҳида куч билан намоён бўлди. Улар турли миллатга мансуб етим болаларни ўз фарзандларидек оилаларига қабул қилдилар, улар тўғрисида ғамхўрлик ва меҳрибонлик қилиб, кекса авлодларнинг жанговар ва меҳнат шуҳратига муносиб ворисларни вояга етказдилар.

Ғалаба куни — биз учун энг азиз байрамларнинг биридир. Шу куни республика меҳнаткашлари ҳалок бўлган қаҳрамонларнинг порлоқ хотираси олдида бош эгадилар, фронтчи — жангчиларни, фронтда ва мамлакат ичкарисида ғалабага замин ҳозирлаб, унга эришган, уруш синовларининг ҳаддан ташқари оғир юкини ўз елкасида кўтариб чиққан барча кишиларни шарафлайдилар.

Порлоқ Ғалаба байрами арафасида, дейишди нотиқлар, ҳар бир киши тинчликдан ҳам азизроқ нарса йўқлигини ўткир ҳис этмоқда, аммо унинг учун фидокорона меҳнат билан курашиш керак. Советлар мамлакати тинчликка, ядро уруши хавфини бартараф этишга, АҚШ маъмуриятининг айби билан кескинлашиб кетган халқаро вазиятни яхшилашга астойдил интилаётганлиги КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель Пленумининг қарорларида яна яққол тасдиқланди. Республиканинг барча меҳнаткашлари апрель Пленуми қарорларини баланд руҳ билан кутиб олдилар.

Коллективларда бўлиб ўтган суҳбатлар чоғида Буюк Ғалабанинг 40 йиллиги шарафига қабул қилинган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш учун барча мавжуд резервларни ишга тушириш зарурлигига катта эътибор берилди. Республика меҳнаткашлари КПСС XXVII съездини янги-янги меҳнат зафарлари билан нишонлашга аҳд қилишган.

Ягона сиёсий кунда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари нутқ сўзладилар.

(ЎзТАГ).

ЁШЛАР ТАШАББУСИ— МИСОЛИ ЧАШМА

«КПСС ёшларнинг ижодий ташаббусини ҳар томонлама ривожлантираверади», деб таъкидлади КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев партия Марказий Комитетининг март Пленумида сўзлаган нутқида.

Партия ва ҳукуматимизнинг ёшларга кўрсатаётган оталарча ғамхўрлиги туфайли йигит-қизларнинг ташаббуси жўш урмоқда. Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига ҳозирлик кўриш давомида ёшларимиз кўпгина ташаббусларнинг ижодкори бўлишди. Махсус мухбиримиз А. Ғуломовнинг Олмалиқ шаҳар комсомол комитетининг биринчи секретари Ваҳоб Абдуҳолиқов билан қилган суҳбати ҳам шу мавзуга бағишланди.

— Шу кеча-кундузда шаҳримиз корхоналарида меҳнат қилаётган 15 мингдан ортиқ комсомол-ёшлар «Ижодимиз, билимимиз, фидокор меҳнатимиз — ўн биринчи беш йилликка!» деган шиорни баланд кўтарганлар.

1985 йил — Бирлашган Миллатлар Ташкилоти қарори билан ёшлар йили деб эълон қилинган. Бундан руҳланган шаҳар комсомол-ёшлари янада унумлироқ, янада самаралироқ ишлашга ҳаракат қилмоқдалар. Ҳозир ҳар тўрт ёш ишчидан бири коммунистик меҳнат зарбдоридир.

Йилимиз тарихий саналарга бой. Партиямизнинг XXVII съезди, Буюк Ғалабанинг 40 йиллиги, Москвада ўтадиган студент ва ёшларнинг XII жаҳон фестивали ҳамда Ўзбекистон Ленин комсомолининг 60 йиллигига тайёргарлик давомида кўпгина ташаббуслар туғилди. Гилам фабрикаси, рўзғор химияси заводи, «Стальмонтаж», 2-махсус механизациялашган бошқарма каби корхоналарнинг комсомол-ёшлар коллективлари бу ташаббусларнинг ижодкори бўлишди. Гилам фабрикасидан Валерий Марченко, геология-қидирув экспедициясидан Борис Ким, кон-металлургия комбинатининг рух заводидан ВЛКСМ XIX съезди делегати Сергей Андросенко, Қалмоққир конидан Геннадий Носиров бошлиқ комсомол-ёшлар коллективларининг меҳнатлари алоҳида таҳсинга лойиқдир.

Улуғ Ғалабанинг 40 йиллиги шарафига

Москваликларнинг «Буюк Ғалабанинг 40 йилигига — 40 зарбдор ҳафта!» шиори остида бошлаган ҳаракатларида шаҳримизнинг 68 та комсомол-ёшлар коллективи ҳамда 1,5 мингдан ортиқ йигит-қизлари иштирок этмоқдалар. Химия заводи, 2-махсус механизациялашган бошқарма, мис бойитиш фабрикаси, мебель фабрикаси комсомоллари Москвада қурилаётган «Таъзим» мемориали учун минг сўм ўтказишга қарор қилдилар.

«Алмаликсвинецстрой» трестининг «Промтехмонтаж» бошқармасидан А. Захаров бошлиқ комсомол-ёшлар коллективи эса ойлик топшириқларни 170 процентга адо этиш, планга қўшимча 30 минг сўмлик қурилиш ишларини бажариш, 400 тонна металл, 300 тонна қувурни тежаш юзасидан оширилган мажбуриятлар қабул қилди.

Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг 2-аммофос цехидан Н. Султонов бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси эса беш ойлик топшириқни 9 майга уддаламоқчи. Улар уч ойлик планни 106 процентга бажаришди. Бригадага Совет Иттифоқи Қаҳрамони Неъмат Ҳакимовни фахрий аъзо қилиб олишган. Бригада аъзолари Н. Ҳакимов туғилиб ўсган Андижонга бориб, унинг қариндош-уруғлари билан учрашдилар, қаҳрамон учун ҳам ишлаб, тушган маблағни Тинчлик фондига ўтказишаётганликларини маълум қилишди.

Комбинатда бундай ташаббуслар оз эмас. Виктор Хморенко, Абдусамад Маматов бошлиқ комсомол-ёшлар колективлари йиллик планни комсомол туғилган кун — 29 октябргача бажариш ташаббуси билан чиққанлар. Улар пландан ташқари 5 минг кубометр тоғ жинсларини ташиб берадилар.

Ёшларимиз сифатли ва самарали ишлаш сирларини ўз мураббийларидан ўрганишган. Ҳозир шаҳар корхоналарида 1100 мураббий бор. Мис бойитиш фабрикасидан флотаторлар бригадири Л. Бабушкин, «Стальмонтаж» бошқармасидан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Л. Шучинов, 2-махсус механизациялашган бошқармадан СССР Давлат мукофоти лауреати Г. Лисаков, Н. Криворученко ва бошқалар ёшлардан ўзлари учун муносиб ўринбосарлар тайёрламоқдалар.

Улар шу суръатни бўшаштирмай, Буюк Ғалабанинг 40 йиллигини, партиянинг бўлажак XXVII съездини ҳам ёруғ юз билан кутиб олиш тараддудини кўрмоқдалар.

ЎЗБЕКИСТОН — МОНГОЛИЯ

ЭЛЕКТРОН ҚУРИЛМАЛАР ЖЎНАТИЛДИ

Тошкент областининг Наримонов шаҳридан Монголияга сабзавот сақлаш учун мақбул шароитни таъминлайдиган электрон қурилмаларнинг катта туркуми жўнатилди. Монголиялик дўстларнинг мана шу буюртмасини «Водремстроймаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош корхонаси бажарди. Бу корхона Совет Иттифоқида шундай приборлар тайёрлаётган ягона корхонадир.

Электрон қурилмаларни ишлаб чиқариш биринчи марта бундан беш йил илгари ўзлаштирилган эди. Дастлабки йили атиги бир нечта қурилма ясалди. Эндиликда корхонада ойига 270 та шундай қурилма тайёрланиб, мамлакатнинг сабзавот сақланадиган катта-катта омборлари эҳтиёжи қондирилмоқда. Бирлашманинг бу маҳсулоти Хабаровск, Красноярск, Гомель, Краснодар, Олмаота, Фрунзега ва бошқа бир қанча шаҳарларга жўнатилди.

(ЎзТАГ).

*

● ТОШКЕНТ тўқимачилик комбинатининг Гуля Асқарова бошчилигидаги комсомол-ёшлар бригадаси студент ва ёшларнинг XII жаҳон фестивалига қадар саккиз ойлик планни бажаришга қарор қилган. Шунинг учун ҳам улар айни пайтда смена топшириқларини 120—125 процентга етказиб бажаришаяпти. Суратда: бригада етакчиси Г. Асқарова тайёр маҳсулотларни кўздан кечираяпти.

В. Сироткин фотоси.

ПАХТАДАН МЎЛ ВА ЭРТАГИ ҲОСИЛ ЕТИШТИРИШ УЧУН

ЯНГИЙЎЛ РАЙОНИДАГИ «КОММУНИЗМ» КОЛХОЗИ ПРАВЛЕНИЕСИ ВА ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ЧИГИТНИ ЕРНИНГ ТАБИИЙ НАМИГА БИР ТЕКИС ВА ҚИЙҒОС УНДИРИБ ОЛИШНИ ВА ҒЎЗАГА КОМПЛЕКС ИШЛОВ БЕРИШНИНГ БИРИНЧИ ЦИКЛИНИ ҚИСҚА МУДДАТЛАРДА УЮШҚОҚЛИК БИЛАН ЎТКАЗИЛИШИНИ ТАЪМИНЛАШ ЮЗАСИДАН

ТАДБИРЛАРИ

«Коммунизм» колхози меҳнаткашлари барча совет кишилари сингари КПСС-нинг бўлажак XXVII съездини ва Улуғ Ватан урушидаги Ғалабанинг 40 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан бошланган социалистик мусобақада актив қатнашмоқдалар.

Деҳқонлар ва чорвадорлар беш йилликнинг якунловчи йилида давлатга кам деганда 4800 тонна юқори сифатли пахта, 4 минг тонна каноп пояси, 360 тонна ғалла, 530 тонна мева-сабзавот маҳсулотлари, 1350 тонна сут, 110 тонна гўшт, 35 тонна пилла сотиш ва 1985 йил, умуман беш йиллиқ планларини муддатидан илгари бажариш мажбуриятини олдилар.

КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми қарорлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачевнинг шу Пленумда қилган докладидан келиб чиқадиган қоида ва хулосаларни қизғин кутиб олган хўжалигимиз меҳнаткашлари фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Пленум материаллари дала ва ферма меҳнаткашларини қаҳрамонона меҳнат қилишга, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши барча тармоқлари самарадорлигини янада оширишни таъминлаш учун мавжуд резервлардан унумли фойдаланишга руҳлантирмоқда.

Колхозимизда пахтачилик етакчи тармоқ ҳисобланади. Қиш қаттиқ келди, бунинг устига баҳор чўзилиб кетди. Анча ноқулай об-ҳаво шароитлари рўй берди. Бироқ азамат пахтакорларимиз, механизаторларимиз меҳнатда юксак интизом намуналарини намойиш этдилар. Кўкламги экиш мавсумига яхши тайёргарлик кўрдилар. Шу туфайли ҳам чигит экиш саккиз иш кунида — 12 апрелга қадар тугалланди. 1350 гектар майдонга уруғ ташлаш жараёнида бир йўла минерал ўғит ва гербицид солиш ишлари ҳам бажарилди. Ҳозирнинг ўзидаёқ минг гектардан ортиқ майдонда чигит униб чиқди.

Биз қилинган бу ишлар фақат дастлабки қадам эканлигини яхши биламиз. Пахтадан мўл, эртаги ва сифатли ҳосил олишни таъминлаш учун ҳали кўп меҳнат қилишимиз керак. Ҳозирги кундаги асосий вазифа барча майдонларда чигитни ернинг табиий намига бир текис ва қийғос ундириб олиш, ҳар гектарда белгиланган миқдорда кўчат қалинлигини таъминлашга қаратилган ишларни қисқа муддатларда тугаллаш ва 5 майга қадар ғўзага биринчи комплекс ишлов беришни ниҳоясига етказишдан иборатдир. Ана шу мақсадда колхоз правлениеси ва партия комитети мутахассислар, бригадирлар ва пахтачилик бригадалари меҳнат коллективларининг аъзолари иштирокида қуйидаги комплекс тадбирларни ишлаб чиқдилар:

— пахтачилик бригадаларидаги мавжуд техника ва меҳнат ресурсларидан юқори унум билан фойдаланилишини таъмин этамиз. Ана шу мақсадда мавжуд 24 та дала шийпонлари шай қилиниб, намунали жиҳозланди. Ҳар бир дала шийпонида уч маҳал иссиқ овқат ташкил этилди. Барча маданий-маиший шароитлар яратилди. Оммавий-сиёсий ишлар мунтазам ўтказиб турилибди. Далачилик бригадаларига 24 та агитатор ва 18 сиёсий ахборотчи бириктирилган. Барча дала шийпонларида сотувчисиз савдо қилувчи савдо тармоқлари ишлаб турибди. Ғўза парваришида банд бўлган колхозчиларга сайёр медицина ва маиший хизмат кўрсатиш мунтазам йўлга қўйилган;

— чигитнинг униб чиқиш ҳолатини мунтазам кузатиб борамиз. Қатқалоқни ўз вақтида юмшатилишига қаратилган тадбирлар зудлик билан ўтказилади. Шу мақсадда механизмлардан ва қўл чопиғидан фойдаланамиз. Барча пахтачилик бригадалари аъзолари шаблонлар билан таъмин этилган. Улар шу асосда яганалаш ишларини амалга оширадилар. Бу муҳим агротехник тадбирни 5 майдан кечикмасдан тугаллаймиз. Ҳар гектар ерда 100—110 минг туп кўчат бўлишини таъминлаймиз. Ягананинг қандай тугалланганлиги ва сифати ҳар бир карта бўйича комиссия томонидан текширилиб, акт бўйича қабул қилиб олинади ва мавжуд ғўза тупларини тўла сақлаб қолиш учун бригадирлар ва механизаторларга шу акт бўйича топширилади.

Ғўза қатор ораларига ишлов беришни поток усулида амалга оширишга киришилди. Бу ишни 5 майдан кечикмасдан тугаллаймиз. Шу мақсадда:

— мавжуд 24 та чопиқ тракторларининг икки сменада юқори унум билан ишлаши таъмин этилади. Биринчи культивацияни ўтказиш анча мураккаб ишлиги ҳисобга олиниб, далаларнинг рельефига қараб кунлик норма белгиланди. Бунда ҳар бир агрегат учун унумдорлик 5—6 гектардан оширмаслиги норма қилиб олинди;

— тракторларни ёнилғи-мойлаш материаллари билан таъминлаш бевосита иш жойларида амалга оширилиши йўлга қўйилди. Шу мақсадда заправка қиладиган учта кўчма агрегат ажратиб қўйилган. 2 та кўчма устахона ҳам механизаторлар хизматида бўлади. Улар ёрдамида фақат тунги вақтларда бевосита дала шийпонларининг ўзида тракторларга техник қаров йўлга қўйилиши таъмин этилади;

— ғўзанинг яхши ривожланиши ва мўл ҳосил тўплашига қулай шароит яратиб бериш мақсадида қатор оралари 90 сантиметрли майдонларда ишлов бериш кенглиги 75 сантиметрдан кам бўлмайди, тупроқ 16—18 сантиметр чуқурликда юмшатилади, қатор оралари 60 сантиметрли майдонларда ишлов бериш кенглиги кам деганда 45 сантиметр ва тупроқни юмшатиш чуқурлиги 15—16 сантиметр бўлади. Ҳар бир гектар майдонда белгиланган миқдордаги кўчат қалинлигини тўла сақлаб қолиш учун барча карталарда тракторнинг қатор ораларига доимо бир жойдан кириб чиқиши қатъий қоида қилиб қўйилди.

Ғўзага ишлов бериш ва бунда технологияга қатъий амал қилиш учун назорат ишларини кучайтиришга катта аҳамият берамиз. Ҳар бир бригада аъзоси, механизаторнинг масъулияти оширилади. Шу мақсадда ғўза парвариши юзасидан ҳар бир агротехник тадбир тугаллангач иш сифати комиссия томонидан пухта текширилиб, сўнг қабул қилиб олинади. Комиссиянинг хулосаларини бригада коллективлари мажлисларида, правление ва партия комитетининг йиғилишларида кенг муҳокама қиламиз. Ишни сифатли бажарганларни моддий ва маънавий рағбатлантиришга қаратилган тадбирлар кўрилади. Шунингдек, меҳнат ва технология интизомини бузувчиларга нисбатан қатъий талаб қўйилади.

Колхоз правлениеси, партия комитети, касаба союз ва комсомол ташкилотлари деҳқонларнинг меҳнат активлигини оширишни кўзда тутиб, пахтакорлар ўртасида ғўза парваришини юқори сифатли бажариш ва мўл ҳосил етиштириш учун ўтказиладиган социалистик мусобақа шартларини ишлаб чиқдилар. Ўзаро мусобақада юқори кўрсаткичларга эришган коллективлар, механизаторларни рағбатлантириш тадбирлари белгиланган. Ҳар беш кунда мусобақага якун чиқарилади. Бу иш барча бригада аъзоларининг иштирокида тантанали вазиятда ўтказилади.

Ушбу тадбирлар пахтачилик бригадалари коллективларининг йиғилишида муҳокама этилиб, колхоз правлениеси ва партия комитетининг қўшма йиғилишида кўриб чиқилиб тасдиқланган.

КЕНГ ИСТЕЪМОЛ БУЮМЛАРИ МЎЛ ВА СИФАТЛИ БЎЛСИН

ЯНГИ ЦЕХ

«ЎЗБЕКИСТОН ССР 40 ЙИЛЛИГИ» номли металл конструкциялари заводимиз Тўйтепадаги йирик саноат корхоналаридан ҳисобланади. Бу ерда асосан қурилишлар учун катта ҳажмдаги металл конструкциялари ишлаб чиқарилади. Коллективимиз халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ҳаракатида фаол қатнашишга қарор қилди. Ишчилар ишлаб чиқариш чиқиндиларидан турли хил рўзғорбоп буюмлар тайёрлашни йўлга қўйишга аҳд қилдилар, Шу мақсадда заводимизда халқ истеъмол буюмлари ишлаб чиқарадиган янги цех қурилиши ниҳоясига етай деб қолди. Унда дастлабки йили халқ истеъмоли молларининг икки турини тайёрлаш мўлжалланган. Буюмлар асосан металларни конструкциялаш жараёнида чиқадиган чиқитлардан тайёрланади. Дастлаб ПН-85 маркали ошиқ мошиқлар чиқарилади. Кейинчалик бундай буюмлар ишлаб чиқаришни 500 минг донагача кўпайтириш ва янги турларини тайёрлаш мўлжалланган.

Ш. РАҲМОНОВ,
завод ишчиси.

ХАЛҚ КОНТРОЛИ

САҲИФА № 4 (276)

Ҳар бир иш жойида юксак меҳнат интизомига эришайлик

БУГУНГИ кунда тартиб ва интизомни мустаҳкамлаш ҳақидаги масала айниқса, актуалдир. Бу — шу куннинг қатъий талаби бўлиб, уни совет кишилари ишлаб чиқаришда ва хизмат кўрсатиш соҳасида, ижтимоий ҳаёт ва турмушда, ҳар бир меҳнат ячейкасида, ҳар бир шаҳарда, ҳар бир қишлоқда тартиб бўлишини ҳам қўшиб, кенг маънода тушунадилар.

Бинобарин, биз мамлакатда ана шундай тартиб мустаҳкамланиши учун бутун кучимизни сарфлаймиз.

(КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачевнинг КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленумида қилган докладидан).

◆ ЯНГИЙЎЛ ПОЙАБЗАЛ фабрикаси коллективи бу йил 20 миллион сўмлик болалар оёқ кийимларини ишлаб чиқаришга аҳд қилган. Тайёрланаётган маҳсулотларнинг сифатли бўлишини таъминлашда корхона назоратчилари алоҳида қайғуришяпти. Суратда: 1-цех халқ контроли группаси аъзолари (чапдан) Х. Юсупова, А. Хайяли, Г. Якушкиналар пойабзалларнинг сифатини кўздан кечиришмоқда.

В. Сироткин фотоси.

ИШ ВАҚТИ — ИШГА

Йилнинг баракали хирмони кўкламдаги дала ишларининг ўз вақтида ўтказилиши, сифатига бевосита боғлиқ эканлиги ҳаммага маълум.

Белгиланган барча агротехника тадбирларини ўз вақтида ва сифатли бажариш учун эса иш вақтининг қадрига етиш, баҳорнинг ҳар бир дақиқасидан унумли фойдаланиш керак. Шунинг учун группамиз халқ назоратчилари иш вақтидан фойдаланишни мунтазам текшириб бораётирлар.

Дастлабки рейдларимиздан бири колхоз машина-трактор паркида ўтказилди. Биз бу ерда бўлганимизда тракторларга ёнилғи бериш графикдан ярим соат кеч бошланганлигининг гувоҳи бўлдик. Унинг устига механизаторлар Х. Жалолов ва Ш. Ашуровлар ишга кеч чиқишибди.

Баҳорги дала ишларини жадал суръатларда олиб боришда техникадан унумли фойдаланишнинг аҳамиятини ҳамма яхши билади. Бироқ, колхоз бош инженери Р. Шерматов, механик А. Ёқубов ва гараж мудири Н. Алметовлар машина-трактор паркида мустаҳкам интизом бўлишига етарлича эътибор бермаганлар. Бу ерда ўтказилган рейд натижаларини муҳокама қилиш пайтида улар жиддий огоҳлантирилдилар ва ишдаги камчиликларини қисқа вақт ичида туғаллаш юзасидан зарур тадбирлар белгиланди.

Ҳозирги пайтда ана шундай рейдлар далачилик бригадалари, сут-товар фермаси ва бошқа ишлаб чиқариш участкаларида мунтазам ўтказиб турилибди. Жумладан, биз колхоз қурилиш бригадасидаги меҳнат интизомининг аҳволи билан ҳам танишдик. Рейд ўтказган кунимизда уч қурувчининг ишга кечикиб келганлиги, икки кишининг эса иш вақти тугамасдан кетиб қолганлиги маълум бўлди. Текшириш натижалари муҳокама этилган йиғилишимизда қурилиш бригадасининг бошлиғи С. Ҳасанов қаттиқ огоҳлантирилди. Ҳозирги вақтда бригадада меҳнат интизомига риоя этилиши назоратчилар пости томонидан текшириб турилибди.

Умуман хўжалигимизда ана шундай олтита назоратчилар пости ва 5 та тармоқ группаси иш олиб боряпти. Меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ҳар хил хўжасизлик ҳолига қарши курашда халқ назоратчиларимиздан Ш. Шерматов, Р. Галламова, П. Рихсиев, М. Анварова ва

ГРУППА НАЗОРАТЧИЛАРИ ФАОЛИЯТИДАН

бошқалар айниқса жонкуярлик қилмоқдалар.

Халқ назоратчиларининг меҳнат коллективлари билан алоқаси тобора мустаҳкамланиб бормоқда. Яқинда группамизга колхоз парник хўжалигида тушлик тайёрлаш учун сабзавот маҳсулотлари солинадиган яшчиклар ёқилаётганлиги ҳақида сигнал тушди. Назоратчилар тезда текшириш ўтказдилар, сигнал тасдиқланди. Хўжасизликка йўл қўйганликлари учун парник хўжалигининг бригада бошлиғи, ҳисобчиси ва ошпазига пул начёти солинди.

Бошқа бир гал эса бизга колхоз сут-товар фермасида ем-хашакдан фойдаланишда камчиликларга йўл қўйилаётганлигини маълум қилишди. Халқ назоратчиларимиз бу ерда ҳам рейд ўтказдилар. Текширишлар фермада рационга тўлиқ риоя этилмаётганлиги, айни пайтда соғувчилар ва молбоқарлар ўртасида меҳнат интизоми бирмунча бўшаштириб юборилганини кўрсатди. Рейд натижаси колхоз правлениеси ва партия комитетининг кенгайтирилган йиғилишида муҳокама этилди. Чорва қишловини ўтказишда йўл қўйилган камчиликлар учун сут-товар фермасининг мудири И. Исроилов жазоланди. Сут соғувчилар ва молбоқарларнинг ишга ўз вақтида келишларини таъминлаш, озуқа тарқатишда рационга қатъий амал этиш бўйича конкрет тадбирлар белгиланди.

Кўрилган чоралар ишда бурилиш ясаш имконини берди. Ҳозирги кунга келиб фермада кунлик сут соғиб олиш ўтган йилдагига қараганда ўртача 100—150 литрга кўпаймоқда. Текширишлари яхши самара бераётганлигидан мамнун бўлган халқ назоратчилари ҳар бир иш жойида қатъий тартиб ва интизом бўлиши, иқтисодий тежамкорликка риоя этилиши учун зарур чораларни кўрмоқдалар. Шу йил биринчи кварталининг ўзида назоратчиларимиз беш марта группа бўлиб рейд уюштирдилар. Уларнинг кўпчилиги иш вақтидан қандай фойдаланилаётганлигини текширишга бағишланди.

КПСС XXVII съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун ўзаро социалистик мусобақани авж олдирган колхозимиз деҳқонлари ва чорвадорлари ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йилида юксак марраларни кўзламоқдалар. Қабул қилинган мажбуриятларни муваффақиятли бажаришни таъминлашга кўмаклашиш халқ назоратчиларимиз олдида турган энг муҳим вазифадир. Биз бундан буён ҳам рейд ва текширишларимизнинг таъсирчан бўлиши учун курашаверамиз.

С. АЖИБОЕВ,
Тошкент районидаги С. Раҳимов номли колхоз халқ контроли группасининг раиси.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

«УЯТ ЭМАСМИ?»

ЮҚОРИДАГИ сарлавҳа остида эълон қилинган («Тошкент ҳақиқати», 27 март 1985 йил) мақолада областимизнинг автомобиль йўлларида кайф ҳолда шахсий машинасини бошқарган ҳайдовчилар маълум қилинган эди. Улар орасида Ўрта Чирчиқ районидаги 15-ўрта ҳунар-техника билим юртининг директори С. Чуратаев ҳам тилга олинган.

Тошкент область ҳунар-техника таълими бошқармасининг бошлиғи О. Мусаевнинг редакцияга юборган хатида айтилишича, мақола директорлар кенгашида, 15-ҳунар-техника билим юрти инженер-педагогик коллективининг йиғилишида муҳокама қилинган. Областдаги ҳунар-техника билим юртлари раҳбарлари, инженер-педагогик ходимлар ўртасида интизомни мустаҳкамлаш, шахсий масъулиятини ошириш тадбирлари ишлаб чиқилди.

С. Чуратаев ўз хатти-ҳаракатидан пушаймон бўлгани, тегишли хулоса чиқариб олишга ваъда бергани эътиборга олиниб, унга қаттиқ ҳайфсан эълон қилинди.

Ҳозир билим юртида ҳужжатлар ревизияси олиб борилмоқда. С. Чуратаевнинг директор лавозимида қолиш-қолмаслиги ревизия якунларидан сўнг ҳал қилинади.

ОБЛАСТЬ ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИДА

ВАГОНЛАРНИ УШЛАБ ТУРГАНЛАРИ УЧУН

Эйвали махсус темир-бетон комбинатида юк тушириш пайтида вагонларнинг ортиқча туриб қолиши одат тусига кирган. Масалан, фақат шу йилнинг январь—февраль ойиларида ҳар бир вагоннинг юк тушириш пайтида ортиқча туриб қолиши нормадагидан қарийб беш баробар кўп бўлди. Бунинг оқибатида 446 та вагондан фойдаланиш имконияти бой берилди. Комбинат вагонларни ортиқча ушлаб турганлиги учун 30 минг 179 сўм жарима тўлади.

Бу ердаги темир йўллар қониқарсиз аҳволда, излар қум, шағал билан кўмиб юборилган. Бу ҳаракат хавфсизлигини таъминлашни қийинлаштирмоқда.

«Водиндустрия» ишлаб чиқариш бирлашмаси бош заводида ҳам вагонлардан қониқарсиз фойдаланилмоқда. Йилнинг дастлабки икки ойида бу ерда юк тушириш пайтида 52 та вагон нормада белгиланганидан ортиқча вақт ушлаб турилди. Бунинг учун завод 2490 сўм жарима тўлади. Вагонларнинг ортиқча туриб қолиши цементни туширувчи пневматик мосламанинг тез-тез ишдан чиқиши туфайли ҳам рўй бермоқда.

Тошкентдаги бинокорлик материаллари етказиб берувчи корхонада эса юк тушириш пайтида вагонларни ортиқча ушлаб туришда ўзига хос «рекорд» қўйилди. Корхонада йилнинг дастлабки икки ойида ҳар бир вагон юк тушириш пайтида нормадаги ўртача 2,3 соат ўрнига 13 соат туриб қолди. Бунинг учун 4496 сўм жарима тўлашга тўғри келди.

«Узсельстройиндустрия» трестининг қурилиш конструкциялари комбинатида юк туширувчи ишчиларнинг меҳнати жуда ёмон ташкил этилган, бу ишларни механизациялашга эътибор берилмаяпти. Бу ҳар бир вагоннинг нормада белгиланган 2,7 соат ўрнига бундан тўрт баравар кўп туриб қолишига олиб келмоқда.

Темир йўл вагонларидан фойдаланиш масаласини кўриб чиққан область халқ контроли комитети бу соҳада жиддий камчиликларга йўл қўйганликлари учун Эйвали махсус темир-бетон комбинати директорининг ўринбосари Т. Ботиров, «Водиндустрия» ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори В. Халилов, Тошкентдаги бинокорлик материаллари етказиб берувчи корхона директори Б. Мамедов, «Узсельстройиндустрия» тресchallenge ти қурилиш конструкциялари комбинати директорининг ўринбосари Т. Аҳмедовларга бир ойлик маошлари миқдорида пул начёти солди.

НОБУД БЎЛГАН ЎҒИТЛАР

Халқ назоратчилари томонидан ўтказилган текширишлар натижасида Бўка районидаги 20 та хўжаликдан фақат 4 тасидагина ўғит сақланадиган типовой омборлар борлиги аниқланди. 9 та колхоз ва совхозда эса 1346 тонна минерал ўғит очиқ майдончаларда сақланган. Бунинг оқибатида 1902 сўмлик ўғит яроқсиз ҳолга келган. Районда биронта химизациялаш пункти ташкил этилмаган. Омборларда махсус тарозилар йўқ. Азот ўғитлари тортилмай қоплаб тақсимланади.

Калинин районидаги хўжаликларда 47 минг 830 сўмлик ўғит нотўғри сақланганлиги аниқланди. Бундан 4726 сўмлиги яроқсиз ҳолга келган. Жумладан, Гагарин номли совхозда 81 тонна турли хил ўғитлар ерга тўкиб қўйилган. Куйбишев номли колхозда 40 тоннадан кўпроқ сульфат аммоний беш йилдан бери фойдаланилмаяпти. У ҳозир яроқсиз ҳолга келган.

Райондаги текшириш ўтказилган 16 та хўжаликдан биронтасида юк ортиш-тушириш механизмлари, тарозилар йўқ. Минерал ўғитларни қабул қилиб олиш, сақлаш ва тарқатиш учун масъул шахслар тайинланмаган.

Оҳангарон районидаги Серго номли совхоз бош агрономи К. Ҳамроқуловнинг масъулиятсизлиги натижасида 30 тонна минерал ўғит очиқ майдонда сақланган. Шу сабабли 21 тонна аммиак селитраси ва 6 тонна карбамид яроқсиз ҳолга келган.

Минерал ўғитларнинг нобуд бўлишига йўл қўйган кишилар жазоланди.

РЕЙДЛАРДА АНИҚЛАНГАЧ...

КЕЙИНГИ пайтларда Карл Маркс номли участкадаги қишлоқ амбулаториясида меҳнат интизомининг қаттиқ бузилганлиги, шунингдек, бош врач Зевида Хусаинованинг бу ишга эътибор бермай келаётганлиги ҳақида бош группага кўплаб шикоят ва сигналлар тушаверди. Шу ойнинг бошларида марказий шифохона халқ контроли группаси раиси Меҳринисо Худойбердиева бошчилигида рейд аъзолари участка амбулаториясида бўлиб, у ердаги аҳволни чуқур ўрганишди. Текширув давомида шикоят ва сигналларда келтирилган фактлар тўла тасдиқланди. Амбулатория бош врачи З. Хусаинова ишга хоҳласа келиб, хоҳламаса келмас экан. Натижада бу ерда интизом умуман бўшашиб кетганлиги маълум бўлди.

Ўтказилган рейд якуни бош группада атрофлича кўриб чиқилиб, меҳнат интизомини бузган амбулаториянинг айрим ходимлари огоҳлантирилди. Бош врач З. Хусаинованинг коллективга раҳбарликни тўғри ташкил этиш ўрнига, аксинча шахсан ўзи меҳнат интизомини қўпол равишда сурункасига бузиб келганлиги учун унинг вазифасида қолиш-қолмаслиги ҳақида таклифимизни марказий касалхона маъмурияти ва партия ташкилотига билдирдик. Ана шу таклифимиз асосида маъмурият ва партия ташкилоти уни вазифасидан озод этиб, оддий врачликка ўтказиб қўйди.

Бугунги кунда амбулаторияда тартиб ўрнатилиб, беморларга намунали хизмат кўрсатиляпти. Эндиликда у ердан шикоят ўрнига кўплаб миннатдорчилик хатлари оляпмиз. Бунда, албатта, назоратчиларимиз ҳиссалари бор.

Районимизнинг 64 мингдан зиёд аҳолисига тўртта поликлиника, 11 та қишлоқ амбулаторияси, 36 та фельдшерлик, акушерлик пунктлари ҳамда 5 та касалхона тиббий ёрдам кўрсатяпти.

Районимиз меҳнаткашларининг саломатликларини мустаҳкамлаш, уларга тиббий ёрдам кўрсатиш маданиятини янада яхшилаш учун жойларда назоратчиларимиз доим ҳушёр туришиб, актив фаолият кўрсатишяпти.

Район марказий касалхонаси халқ контроли группасининг 34 нафар аъзоси бўлиб, улар бош группа ва 5 та цех халқ контроли группасига бирлашган. Улар барча медицина участкаларида меҳнат қилишиб, аҳолига тиббий ёрдам кўрсатиш маданиятини яхшилашда кўз-қулоқ бўлишяпти.

Маълумки, интизом бор жойда муваффақият бўлади. Назоратчиларимиз эса бунга тўла амал қилишяпти. Жойларда ўтказаётган ҳар бир рейд ва текширувларимизда асосий эътиборни ана шунга қаратяпмиз. Меҳнат интизомини бузувчиларни биринчи бор огоҳлантирамиз. Иккинчи бор такрорласа «халқ контроли экрани»да расмини берамиз, учинчи бор такрорланса мукофотдан ёки иш ҳақининг маълум бир қисмидан маҳрум қилинади.

Шу ойнинг бошларида марказий касалхонада ўтказилган рейд давомида кўпчилик ишга кечикиб келганлиги аниқланди. Биринчи бор кечикканларни қаттиқ огоҳлантирдик. Фельдшер-лаборант Тожибой Ҳасанов, лаборантка Назминисо Баҳромова, кутубхоначи Сербаҳор Абдуқодироваларнинг фотосуратларини «Халқ контроли экрани»га қўйдик.

Жойларда меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, аҳолига медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш борасида Матлабхон Дўстиллаева, Рая Амедова сингари тажрибали назоратчиларимиз қилаётган ишлар диққатга сазовордир.

М. ВАЛИЕВА,
Пискент район марказий касалхонасининг бош ҳамшираси, халқ контроли группасининг аъзоси.

КЎЗБЎЯМАЧИЛАР

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ XVI ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ ҚАНДАЙ БАЖАРИЛАЯПТИ?

Йўқдан бор қилса бўладими? Бу саволни мактаб ўқувчисига берсангиз сизни «физикадан хабарингиз йўққа ўхшайди», деб қизартириши мумкин. Цирк ихлосмандлари эса чироқлар ёғдусида рўй берадиган мўъжизаларни ёдга олиб, «ҳа, бунинг имконияти бор», деб тасдиқлашлари эҳтимол.

Қани, ҳаётда ҳам цирк майдончасидек бўлса! «Узбекхлопкомаш» ишлаб чиқариш бирлашмасида бундай «орзу» дастлаб кимда пайдо бўлганлигини ҳозир аниқ айтиш қийин. Аммо ўтган йили планнинг бажарилишини цирк оламида энг машҳур кўзбойлоғичлар ёрдамида ҳам таъминлаш мушкуллигини сезган бирлашмадагилар юқори ташкилотлардаги раҳбарларга ёрдам сўраб, илтижо қилишни қўйишмади. «Союзтекстильмаш» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмасидаги раҳбарларнинг кўнгли бўш экан шекилли, ҳотамтойлик билан «Узбекхлопкомаш»да ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг салкам учдан бир қисми — 103 тури бўйича давлат планида қатъий қилиб қўйилган топшириқни қисқартириб беришди.

Аммо камайтириш томонига уч марта «тўғирланган» план ҳам «Узбекхлопкомаш» бошлиқларини қаноатлантирмади. Ҳатто бу кемтик планни ҳам бажаришнинг уддасидан чиқиш керак экан. Бунинг устига планни ошириб бажариб, илғорлар қатори мукофотлар ҳам олиш керак-да! Ана шунда бирлашмада циркда номи чиққан кўзбойлоғичларга ҳам панд беришга жазм қилишди.

Кимдир ҳамма буюк ихтиролар жўнгина юзага келади, деб каромат қилган эди. «Узбекхлопкомаш»да ҳам планни бажариш учун ишлаб чиқаришни такомиллаштириш, давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, фан ютуқлари ва илғорлар тажрибасидан қўлланиш каби «ортиқча» масалалар билан бошларини қотириб ўтиришмади. Корхонада ҳақиқатда ишлаб чиқарилган машина ёки ускуна битта бўлса, ҳисоботларда уни иккита, ҳатто учта деб кўрсатаверишди. Жумладан, фақатгина ЛП-IС линияси оладиган 27 та истеъмолчидан 9 тасига 58 минг сўмлик маҳсулотни қўшиб ёзишди. Барча маҳсулотлар турлари бўйича эса қўшиб ёзиш миқдори 140,2 минг сўмликни ташкил этди.

Бирлашма бош директорининг ўринбосари Г. И. Нажафов эса кўзбўямачиликнинг янада антиқа усулини «ўйлаб» топди. Корхона истеъмолчиларга тўла комплектланмаган машина-ускуналарни ҳам тайёр маҳсулотдек жўнатаверди. Текширишлар бирлашманинг бош корхонаси — «Ташхлопкомаш» заводи истеъмолчиларга мунтазам равишда ярим-юлуқ машина-ускуналарни жўнатиб турганини кўрсатди. Чунончи, ўтган йилнинг ўзида истеъмолчиларга умумий қиммати 3 миллион 785 минг сўмлик 5 та линия комплектланмаган ҳолда юборилди.

Кўзбўямачиликлари ҳамирдан қил суғургандек сипсиллиқ амалга ошаётганлигини кўрган бирлашмадаги мутасадди ходимларнинг иштаҳаси очилиб кетди. Улар С ЧООООО-02 машинасини қопламасиз жўнатиб юборишди. Қараб турибсизки, план бажарилишига 1 миллион 256 минг сўм қўшиб ёзиб турилибди. Истеъмолчилардан эса ортиқча 23,4 минг сўмни қуртдек санаб олишди.

Қўшиб ёзишлар бирлашмага давлат банкидан бажарилмаган ишга гўё иш ҳақи тўлаш мақсадида 190,6 минг сўмни олиш имконини берди. Қонунга зид бу кўзбўямачиликлар туфайли корхонада меҳнат унумдорлиги сунъий равишда 4,6 процентга ортиб қолди. Ҳақиқатда эса меҳнат унумдорлигини ўстириш бўйича план бажарилмаган эди. Шунга қарамай аслида тўлмаган план «ошириб» бажарилганлиги учун мукофот тариқасида давлатнинг 6574 сўми совурилди.

«Узбекхлопкомаш» бирлашмасидагилар кўзбойлоғичдаги ўз «тажриба»лари билан ўртоқлашганлармми ёки планни тер тўкмай осонгина бажаришнинг ноқонуний усулларини ўзлари «ихтиро» қилишганми — ҳар ҳолда «Ташхимсельмаш» заводида ҳам қўшиб ёзишни «ўзлаштириб» олишди. 1984 йилда бу ерда қишлоқ хўжалик машиналари етказиб бериш бўйича 155,6 минг сўмлик, халқ истеъмоли товарлари бўйича 58,6 минг сўмлик маҳсулотлар ҳеч иккиланмай планга қўшиб қўйилди.

Завод раҳбарлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қўшиб ёзишларни хунук салбий ҳодиса сифатида кескин қоралаган бўлишига, бу қонунбузарликка қарши ўта кескин кураш олиб борилаётганлигига қарамай улар кўзбўямачиликларини ҳамон давом эттирмоқдалар. Корхона раҳбарлари шу йил январь ойининг ўзида кўзни чирт юмиб, товар маҳсулоти ишлаб чиқариш планини бажаришга 82,6 минг сўмлик маҳсулотни қўшиб қўйдилар.

Бу ердаги ишлаб чиқаришнинг ташкил этилиши билан танишган киши ёқасини ушлаб қолиши турган гап. Ҳар бир ойнинг бошида цех ва участкаларда бамайлихотирлик ҳукм суради. Ой якунланишига саноқли кунлар қолганда эса бу ердаги штурмчиликни бир кўрсангиз! Заводда сўнгги икки кунда деярли бутун ойлик маҳсулотни топшириш ҳоллари одат тусига кириб қолган. Масалан, ўтган йилнинг 30 ва 31 июлида 413 та ОВХ-28 пуркагичи топширилган. Бу эса ойлик топшириқнинг 96 процентини ташкил этади.

Ана шундай шошма-шошарликда сифатга эътибор бериб бўладими? Давлат стандарт комитети ўтган йили заводда ишлаб чиқарилган 295 та корчовка агрегатини брак қилганлиги бунинг далолатидир.

«Госкомсельхозтехника»нинг қабул қилиб олувчиси В. В. Волков принципиал бўлганда ва масъулиятни ҳис этганда, брак маҳсулотларининг сони бундан анча кўп бўларди. Масалан, у 1984 йил 24 сентябрда 40 та ОВХ-28 машинасини бракка чиқарди. Эртасига эса уларни хўжаликларга жўнатишга рухсат берди. Ўша йил 28 февралда у ана шундай 31 та пуркагични аввал ишга яроқсиз деб топди. Сал ўтмай эса уларга ОТК тамғасини қўйдирди.

Иш шу даражага бориб етдики, В. В. Волков аслида битта бўлган машинани иккита, ҳатто учта, деб расмийлаштирди. Жумладан, 1984 йил 8 октябрдаги 130-актга мувофиқ у 50 та ОВХ-28 пуркагичини қабул қилиб олган. Шундан сўнг бу машиналардан 9 тасини иккинчи, иккитасини эса учинчи марта қабул қилган.

Одатда цирк артистларининг кўзбойлоғичлиги муваффақиятли чиқса томошабинлар уларнинг маҳоратини олқишлашади. «Узбекхлопкомаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори С. П. Тетушкин, «Ташхимсельмаш» заводининг директори В. К. Моксяков ўз корхоналарида ими-жимида бажарилган ҳар бир кўзбўямачиликка қарсак чалиб турганлармми-йўқми — буниси бизга қоронғу.

Лекин бу корхоналардаги қўшиб ёзиш ва бошқа қонунбузарлик ҳолларини кўриб чиққан область халқ контроли комитети ишлаб чиқаришни цирк майдончасига айлантирмоқчи бўлган айрим «кўзбойлоғичлар»нинг қилмишларига тегишли баҳо берди. Тошкент шаҳар партия комитети ва «Союзтекстильмаш» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмаси бу кўзбўямачиликлардан хабардор қилинди. «Кўзбойлоғичлар»нинг «санъати»га улар ҳам холис ҳукм чиқарадилар, деган умиддамиз.

Э. ЭРНАЗАРОВ.

ТАННАРХ НЕГА ҚИММАТ?

Оржоникидзе районидаги «Маданият» колхозида бир центнер сутнинг таннархи пландаги 28 сўм ўрнига 36 сўм 40 тийинга тўғри келяпти. Бир центнер гўшт етиштириш учун эса 216 сўм ўрнига 387 сўм сарфланмоқда. Чунки хўжаликда етиштирилаётган ем-хашак чорва моллари учун етарли эмас. Молларни боқиш учун колхоз озуқани четдан қимматга сотиб олмоқда. Бу таннархни қимматлаштириб юбормоқда.

Хўжаликда 354 та сигирдан атиги 249 таси соғиляпти. Шу сабабли қишлов даврида (1984 йил 1 октябрдан 1985 йил 13 мартгача) пландаги 354 тонна ўрнига 267 тонна сут соғиб олинган. Бу даврда давлатга сут сотиш плани эса 74 процент бажарилган.

Колхозда қиш даврида сунъий урчитиш пункти иситилмайди. Бу насл олишга салбий таъсир кўрсатмоқда. Ўтган йили колхозда бузоқ олиш плани бажарилмади. Бунинг устига қишлов даврида олинган 159 бош бузоқдан 32 таси мажбуран сўйиб юборилди.

Халқ назоратчилари райондаги бошқа хўжаликларда ҳам чорва қишловини ўтказишда жиддий камчиликларга йўл қўйилганлигини аниқладилар. Масалан, Ленин номли колхозда қишлов даврида сут етиштириш ўтган йилнинг шу пайтига қараганда 53 тоннага, давлатга сут сотиш 81 тоннага, тухум етиштириш 1800 донага камайиб кетган.

«Коммунист» колхозида маҳсулот етиштириш учун ортиқча ем-хашак сарф қилинмоқда. Бунинг оқибатида бир центнер сутнинг таннархи пландаги 26,6 сўм ўрнига 37,4 сўмни ташкил этмоқда. Бир центнер қорамол гўшти етиштириш учун эса 184,4 сўм ўрнига 410,2 сўм сарфланмоқда.

Чорва қишловини ўтказишда йўл қўйган жиддий камчилик ва нуқсонлар учун Ленин номли, «Маданият», «Правда», «Коммунист» колхозларининг раҳбарлари ва чорвачилик бўйича мутахассисларига тегишли чоралар кўрилди.

БЕШ БАРАВАР КАМАЙДИ

ЯНГИЙЎЛ шаҳар саноат корхоналари ва ташкилотларида меҳнат интизомини мустаҳкамлаш бўйича халқ контроли группаси ва «Комсомол прожектори» штаби аъзолари ўтказишган кейинги рейдлар давомида 27 кишининг ишга кечикиб келганлиги аниқланди. Ўша куни «Лаззат» кондитер ишлаб чиқариш бирлашмаси 2-цехининг ишчиси Т. Грекова меҳнат интизомини бузганлиги учун ойлик мукофотининг 25 процентидан маҳрум бўлди. 8-ғишт заводлари бошқармаси смена мастери А. Воҳидовнинг отпуска кунлари беш кунга қисқартирилди, шу заводнинг 4-бўлим бошлиғи Т. Тошматовга эса ҳайфсан берилди. Бошқа интизомсиз ишчиларга ҳам шунга ўхшаш чоралар қўлланилди.

Кўрилаётган тадбирий чоралар шаҳарда интизомбузарлар сонини кескин камайтиришга ёрдам беряпти. Жойларда меҳнат унумдорлиги ортяпти. Ҳар бир ишчи-хизматчи ўз зиммасидаги масъулиятни тўла англаб олаётир.

— Илгарилари барча корхоналарда иш бошланиб кетган бўлишига қарамасдан кўчаларда бамайлихотир келаётган ишчи-хизматчилар кўплаб кўзга ташланарди, — дейди шаҳар комсомол комитетининг иккинчи секретари, «Комсомол прожектори» штабининг бошлиғи Ҳамид Қўлдошев. — Энди бундай кишилар кўринмайди. Ойнинг бошларида ишлаб чиқариш корхоналари бўйлаб ўтказилган рейд давомида 142 нафар ишчи меҳнат интизомини бузганлиги аниқланган бўлса, бугунги кунда улар сони қарийб беш бараварга қисқарди.

С. МАТЁҚУБОВ.

РАВЕНСБРЮК БОНГИ

Гуноҳи не эди, инсон деган олий мартабанинг онаси, опасинглиси бўлган бу улуғ зотларнинг?! Ўз эрки, ўз ҳуқуқи, ёш авлод истиқболи учун курашганими? Гуноҳи не эди, ота-онасидан зўрлик билан ажратиб олиниб, бу жаҳаннамга ҳайдаб келинган ёш норасидаларнинг?! «Олий ирққа» мансуб бўлиб туғилмаганими?

Хонанинг бир четидаги ойнавандли шкафга шу ерда бўлганларнинг ашёлари териб қўйилибди. Ҳамма ери пачақланиб кетган тунука ва алюмин тоғорачалар, қийшайиб, мажмайиб кетган темир қошиқлар. Улар орасида оддийгина қилиб тутқинларнинг ўзи ёғочдан йўниб ишлаган қошиқлар ҳам бор. Бир чеккада эса иккита «қўл бола» қўғирчоқ. Уларнинг бири оддий таёқчага брезент парчаси ўралиб, қайси бир қопдан суғириб олинган ип билан боғлаб ясалган. Қўғирчоқнинг қоши, кўзи, оғзи, лаби қора мойдан чизиб ишланган. Ким билади дейсиз, қаерлардадир гулдек умри бемаҳал хазон бўлган, фашистлар қўлида жон берган ўз жигаргўшасини, жондан азиз фарзандини ўйлаб, қайси бир муштипар она ғамғуссасини ақалли бир дақиқага бўлса ҳам унутиш орзусида бу қўғирчоқни шу ердаги қизалоқлардан бирига ясаб бергандир. Уни ўйнаган қизалоқ қайси миллат фарзанди экан? Полякми, французми, русми, чехми, словакми, шведми, голландми, лўлими...

Ҳар ҳолда бир нарса сувдан тиниқ, ойнадан равшан —у Инсон фарзанди бўлган! Хаёллар, хаёллар...Кўзим ҳамон ўша қўғирчоқда. Эй қўғирчоқ, қўғирчоқ, тилинг бўлса, қани айтчи, сени ўйнаган, сен билан овунган, болаликнинг нима эканлигини билмаган қизалоқнинг кўзлари қандай эди? Кўкми, қорами ёки мовий осмондек тиниқмиди? Ҳар ҳолда қўллари дўмбоқ, юзлари лўппи бўлмаса керак. Ундай бўлишига йўл қўярмиди, одамхўрлар. Шу қизалоқ бир вақтлар кимнингдир суюкли фарзанди, эҳтимол кўзининг оқу қораси бўлган. Ўзининг шакардан ширин, асалдан лаззатли тили билан мурожаат этганида ота-онаси бутун борлиқни унутган. Борлиқ, ҳаёт улар учун шу фарзандлари бўлган. Ёқимтой қилиқлари, содда ва покиза қалби билан битмас-туганмас шодлик ато этган. Не-не умидлар, не-не орзулар сен билан боғлиқ эди, қизалоғим. Сенинг умрингга ҳам, бахтингга ҳам чанг солди фашизм. Сенинг қўлларингни жодида майдалаганларнинг ўз қўли майдаланса бўлмасмиди, сенинг гулдек нозик бўйнингни узганларнинг ўз бўйни узилса бўлмасмиди, ҳаётингни ҳазон қилганларнинг ўз ҳаёти ҳазон бўлса бўлмасмиди!

Лагерда атайлаб чидаб бўлмайдиган шароит яратилганди. Тезроқ ўлсин, тезроқ қирилсин, бу ерга олиб келинганлар, деган ёвузлик билан, атайлаб шундай қилинганди. Ҳар бир баракда бир ярим минг киши яшарди. Санитария-гигиена талаблари қаёқда дейсиз, бу қоронғи дўзаххонанинг бурчакларини мингинчи лампа ёқиб, минг кун қидирганингизда ҳам ундан асар топилмайди. Тутқиндагилар кўпайиб кетган вақтларда тўрт, беш ёки ҳатто олти кишига бир койка тўғри келарди. Озгина камчилик учун, кўпинча эса бекордан-бекорга, шунчаки кўнгил очар иш деб ёғочдан ишланган махсус жазо станогига ётқизиб қўйиб, икки оёқни исканжага олиб, тананинг икки еридан қайиш билан боғлаб қўйиб, то чарчагунларича ҳолдан тойгунларича, ўзлари хумордан чиққунларича маҳбусларни калтаклардилар.

Юз бор ўзгалар оғзидан тинглагандан кўра бир бор ўз кўзинг билан кўрганинг афзал, деганлари ҳақ экан. Таажжуб, мен-ку бундан қирқ йил муқаддам бўлиб ўтган воқеаларнинг гувоҳи сифатида сўзлаб берувчи жонсиз, дилсиз, ҳиссиз, тилсиз расмлар, ва буюмларни кўряпман, холос. Кўряпман-у, шунчалар даҳшатга, шунчалар ҳаяжонга, шунчалар изтиробга тушяпман. Ахир шу ерда яшаган, шу ерда курашган, шу ерда ҳаёт билан бир умрга видолашганлар ҳам мен каби жонли кишилар эди-ку. Қандай чидайолган экан улар, бу каби уқубатларга. Яшаш учун, келгуси истиқбол учун курашишга бунчалик ирода, бунчалик чидам, бунчалик сабот-матонатни қайдан олганлар экан, улар?! Тинимсиз таҳқирлашлар, иссиқ-совуқсиз атайлаб куч-қувватдан қолдиришлар, бу гўрдан ҳам қоронғу камералар, чаёндек чақиб турган цемент пол ва деворлар, азобланаётганларнинг инсон юраги бардош беролмайдиган ўкиришлари, баданни, инсоннинг бутун борлиғини сескантирадиган юзи совуқ ажалнинг ҳар тарафдан кунига бир неча бор мўралашлари, дугоналари ва опа-сингилларининг ўлим олдидаги чексиз фарёдлари, ахир буларнинг бирортаси ҳам улкан қалб эгаларининг бардошини бука олмади-ку!

Ҳа, улуғ мақсад уларга куч бағишларди. Битмас-туганмас бардошни ҳам, сабот-матонатни ҳам улар шундан олардилар. Келгусига ишонч бамисоли шундай бир оби-ҳаёт чашмаси эдики, ҳар қандай азоб-уқубатдан кейин ҳам шу чашмадан бир ҳўплаган кимса ўзини онадан янги туғилгандек ҳис қиларди. Буюк мақсад буюк ишларга чорларди, буюк ғайрат қўзғатарди.

Эсэсчиларнинг ўзи ҳам ҳайрон. Жисмонан заиф ҳисобланган бу аёллардаги бардошга баъзиларининг ҳаваси келса, баъзиларининг эса ғазаби яна беш баттар ошарди. Социализмнинг ҳаётбахш нурини на цемент деворлар, на баланд тўсиқлар ва на тиканли симлар тўса оларди. Шу нурдан эмиб, шу нурдан баҳраманд бўлиб, ундан куч олиб, қувват олиб, фашизмга қаршилик кўрсатиш ҳаракати ривож топарди. Унинг сафлари кун сайин, соат сайин ўсарди.

Аммо заҳарлаб ўлдириш, отиш, осиш, газ печларида куйдириш бояги айтганимиздек, тирик инсонлар устида, биз ҳамиша эъзозлаб, ардоқлаб келаётган жинс устида — хотин-қизлар устида олиб борилаётган «илмий тажрибалар» ҳамон давом этарди.

ЖУРНАЛИСТ ЁН ДАФТАРИДАН

...Роза-Мари ўз ҳикоясини бир зум тўхтатди. Хона бурчагига тикилганча хаёл суриб қолди. Билмадим, менинг саволим уни ўйлатиб қўйдими ёки ўша воқеаларни, бир-биридан даҳшатли ҳодисаларни хаёлан кўз олдига келтирдими, ҳар ҳолда анчагина тин олди.

— Биласизми,— деди у ниҳоят менга юзланиб,— бу масалани тўғри тушуниш, тўғри мушоҳада қилиш учун бир зумга ўша давр муҳитини кўз олдингизга келтиринг. Мактабдан бошлаб ёшлар онги нацизмнинг оғуси билан заҳарланди. «Сен улуғ фюреримизнинг келгусидаги солдати бўласан». Солдат жонли одамга қараганда кўпроқ нацистларнинг хоҳиш-иродасини амалга оширувчи бамисоли бир машинага, айтиш мумкинки, бир механизмга айланиб қолди. Фашизм идеологиясининг моҳияти ана шундай, ўхшатиш жоиз бўлса, одам боласи ғайритабиий руҳда, ваҳшийлик руҳида тарбияланарди.

Кўрдингми, менинг азиз ёш дўстим, фашист деган ёвуз маҳлуқлар қай йўсинда дунёга келган. Яхшилаб эсла, унутма, бир умрга ёдда сақла...

Экскурсовод бу ерда аёллар, ҳатто саккиз ёшли лўли қизлари ҳам стерилизация қилингани ҳақида гапирганида тиззаларим қалтираб, оёғимнинг мадори кетди, ҳолсизланди, ўзимни йўқотиб қўйдим. Қаранг-а, бу иш давлат сиёсати даражасига кўтарилган. Гитлернинг энг яқин маслаҳатчиларидан бири Гиммлер 1943 йилнинг 7 июль куни лагерь мутасаддиларидан бири бўлмиш Клаубергдан бир кунда қанча кишини стерилизация қилиш мумкин, деб сўрабди. У маҳлуқ эса бу худди оддий ишдек бамайлихотир, агар зарур шароит яратиб берилса, эпчил ёрдамчилар бўлса, бир неча юз, ҳатто минг кишини қўлдан ўтказиш мумкин, деб жавоб берибди.

Инсон зотини қиришни ҳунар қилиб олган шахсгина бундай масалада шунчалик совуққонлик билан гапириши мумкин.

Ана шу концлагерда 60 минг хотин-қизлар очликдан, атайлаб юқтирилган турли касалликдан ҳалок бўлди. 32 минг киши газ камераларида ҳаёт билан видолашди. Юзлаб ва минглаб Инсон онаси отиб ўлдирилди, эндиликда ўлим йўлаги деб ном олган ўша машъум йўлак илгари қандай бўлса ҳозир ҳам шундайлигича турибди. Бу йўлак лагерни гараж билан боғларди. Ҳеч нарсадан хабари йўқ бутунлай бегуноҳ аёлларга гаражга бориш буюриларди. У бирор юмуш чиқиб қолибди, деган ўй билан бамайлихотир шу йўлакдан ўта бошларди. Бир томони ғишт билан, бир томони цемент девор билан тўсилган йўлакнинг ўртасига борганда маъсуманинг орқасидан, одатда икки курак ўртаси мўлжалланиб, ўқ отиларди. Эсэсчилар бу ишни ниҳоятда совуққонлик билан оддий машқ қилаётган бир кимсадек бажарарди.

Бу дўзах лагерида бўлганларнинг сўзига қулоқ солинг: врач Гарменинг — баланд бўйли, озғин гавдаси ҳали ҳам кечагидек кўз олдимда. У қўлига махсус қўлқоп кийиб олиб, энг жирканч ишни бажарарди — марҳумаларнинг мурдаларини оёқ ости қилар, тириклигида таҳқирланганларни ўлгандан кейин ҳам таҳқирлашда давом этарди. Мурдаларнинг оғзини бирма-бир очиб кўрар, протез, коронка ва олтин тишлар бўлса, махсус болғача билан қоқиб оларди.

Мўъжиза билан тирик қолганлардан бири бўлмиш Антонина Никифорова ўша мудҳишликларни эслаб, бундай деб ёзиб қолдирибди:

«Ўрнатилган «қоида» бўйича врач ўз ўлжасининг олдига бир қўлида электр лампа, бир қўлида ажал уруғи солинган шприц билан келарди... Шприцнинг эшитилар-эшитилмас ҳаракатигина қулоққа чалинарди. Шундан сўнг ҳозиргина тинчгина ухлаб ётган гавда жон талвасасида ирғиб ўрнидан турарди, лекин шу заҳотиёқ белидан чўрт кесилган новдадек зарб билан ағдарилиб тушарди. Кейин эса «ўлжа» қоғозга ўралиб, комендатурага олиб чиқиб кетиларди. Кўп ўтмай жасад тишсиз оғзини худди балиқлардек кенг очган ҳолда ётарди. Унинг елкасида «тиш врачининг кўригидан ўтказилди» деган штемпель, албатта, бўлиши шарт эди. Бундай штемпель бўлмаган мурдалар крематорийда куйдириш учун қабул қилинмасди».

Музейдан чиқиб, ҳовлининг нариги четида жойлашган крематорийга кирдик. Ўша машъум печь. Неча-неча юзлаб мурдалар, баъзан эса чала ўлиқ кишилар бу ерда куйдирилиб, кулга айланган. Қурбонларнинг рўйхатини кўздан кечирамиз. Поляк Марна Голонка, француз Маделина Аргоут, югослав Вера Павлович, яҳудий Магда Штерн, рус Екатерина Шабранко, немис Юбке Шоос, болгар Симоне Ербелин... Уларнинг ҳаммасини санаб охирига етиб бўлмайди. Фашистлар ўз мудҳиш жиноятларининг изини беркитиш мақсадида печдан чиққан мурдаларнинг кулини шундоққина лагерь биқинидаги кўлга олиб чиқиб тўкканлар...

Фашистларнинг кўз кўрмаган, қулоқ эшитмаган террорига қарши, урушга қарши, аёллар ва болаларнинг ҳаётини сақлаб қолиш учун антифашист кучлар дастлабки кунлардан бошлабоқ қаҳрамонона кураш олиб бордилар. Турли миллат вакиллари бўлган коммунист-аёллар ана шу курашни ташкил этдилар, улар бу ҳаракатнинг юраги, қони ва жони эдилар.

Фашизмга нисбатан нафрат, қаҳр-ғазаб турли миллат вакилларини, турли сиёсий эътиқоддаги кишиларни бирлаштирди. Чунки уларнинг мақсади бу ерда бир эди. Баракларда қаршилик кўрсатишнинг кичик-кичик группалари тузилди. Улар сиёсий воқеалар тўғрисида ахборотлар йиғар, улардан ҳаммани хабардор этар, кишиларда эртанги кунга ишонч уйғотар, ҳолсизланиб, ҳаёти хавф остида қолганларга турли хил ёрдам уюштирардилар.

На отиш, на осиш, на заҳарлаш ва на газ печларида куйдириш бу ҳақиқий ватанпарварларни ўзлари танлаган йўлдан — озодлик учун кураш йўлидан қайтара олмасди. Ҳарбий заводларда ишлаётганлар ўртасида намойишлар ташкил қилганлар ҳам, эсэсчиларнинг муҳим тадбирларини барбод қилганлар ҳам шулар эди.

Биргаликда олиб борилган кураш даврларини эслаб, Лидия Безногова қуйидагиларни ёзиб қолдирибди:

«1944 йилнинг 7 ноябрь куни иш вақти тамом бўлиши билан кечки рўйхат олдидан совет ҳарбий асирлар блокида бир қанча коммунистлар йиғилдик, ҳар бир миллатдан икки киши келганди, улар орасида Роза Тельман ҳам бор эди. (Германия коммунистларининг раҳбари, халқаро ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби Эрнст Тельманнинг хотини). Австриялик Мела Эрнст немис тилида Улуғ Октябрь социалистик революциясининг тарихий аҳамияти тўғрисида, Европадаги коммунистик ташкилотлар ҳақида ва лагердаги коммунистларнинг вазифалари тўғрисида гапириб берди. Евгения Лазаревна Клемм Одерга яқинлашиб қолган фронтдаги аҳвол ҳақида сўзлаб берди ва озодлик кунларига жуда яқин қолганлигини айтди. Сўнгра биз ҳаммамиз «Широка страна моя родная» қўшиғини секингина айтдик».

...Шавкатли Совет Армиясининг кучли зарбалари остида фашистлар тобора мамлакат ичкарисига чекинаётган эди. Ўтган ҳар кун, ҳар соат қасос онларини яқинлаштирарди. 1945 йилнинг апрелига келганда лагердаги эсэсчиларнинг пайтавасига қурт тушиб қолди. Улар наридан-бери лагерга ўрнатилган ускуналарни вагонларга ортиб, қаёқларгадир жўната бошладилар.

30 апрель куни тўпларнинг кучли садолари шундоққина эшитила бошланди. Азоб-уқубатда ниҳоятда ҳаяжон билан орзиқиб кутилган дақиқалар келди. Совет солдатлари тирик қолган 30 минг тутқинни фашистлар чангалидан — ажал чангалидан озод этди.

«1945 йилнинг ўша дамларини,— деб эслаган эди кейинчалик Роза Тельман, — кўп йиллик уқубатлардан сўнг бизга яна озодлик ва ҳаёт бахш этган дамларни зўр ҳаяжон билан эслаймиз. Бизларни шавкатли Совет Армиясининг жангчилари бағрига босиб, қучган онларни, ёш қизил аскар эса мени «Тельман!», «Тельман!» деган сўзлар билан табриклаган онларни мен ва менинг ўртоқларим бир умрга эсдан чиқармаймиз...

Гитлерчи фашизмни тормор этиш ишига ҳал қилувчи ҳисса қўшган Совет Иттифоқи халқларига чин кўнгилдан миннатдорчилик билдирамиз».

Ҳозирги пайтда у ерда ташкил этилган миллий ёдгорлик мазкур ажалхонада турли миллат вакиллари биргаликда, ҳамкорликда ўз жаллодларига қарши, инсоният жаллодларига қарши олиб борган қаҳрамонона кураши тўғрисида ҳикоя қилиб беряпти. У барча қитъалардаги ёш авлоднинг келгусидаги бахти-саодати учун, истиқболи учун инсоният ҳаётидан фашизм ва уруш деган машъум номларни бутун илдизи билан йўқ қилиб ташлашга жаҳоннинг барча халқларини чорлаяпти.

Равенсбрюк бонги шунга даъват этмоқда!..

И. СУЛАЙМОНОВ.

РЕДАКЦИЯДАН: авторнинг илтимосига кўра ушбу мақола учун тўланадиган қалам ҳақи Совет Тинчлик фондининг Тошкент область бўлимига ўтказилади.

(Охири. Боши газетанинг ўтган сонида).

ТОШКЕНТДА МЕҲНАТКАШЛАР ВАКИЛЛАРИНИНГ 1985 ЙИЛ 1 МАЙ НАМОЙИШИ ҲАҚИДА

Халқаро 1 Май байрами куни В. И. Ленин номли майдонда Тошкент шаҳар меҳнаткашлари вакилларининг умумшаҳар намойиши бўлади.

Намойиш соат 10.00 да бошланади.

Намойишда қатнашадиган меҳнаткашлар вакиллари, корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар бўйича йиғилиш пунктларида тўпланиб, район колонналари составида белгиланган маршрут билан В. И. Ленин номли майдон томон борадилар.

Таклиф билети бўлганларни В. И. Ленин номли майдонга қўйиш соат 9 дан 45 минут ўтганда тўхтатилади.

Махсус пропускка эга бўлган автомашиналардан ташқари барча транспорт воситалари ҳаракати шаҳарнинг марказий қисмида — А. Навоий, Ф. Энгельс, К. Маркс, Пролетар, Ш. Руставели кўчаларида, Ш. Рашидов номли, В. И. Ленин номли проспектларда соат 7 дан тўхтатилади ва меҳнаткашлар намойиши тугагандан сўнг қайта бошланади.

Тошкент метрополитени 1 Май куни эрталаб 6 дан тунги соат 2 гача ишлайди. Соат 8 дан 13 га қадар «Пахтакор», «Октябрь революцияси» станцияларининг фақат чиқиш қисми ишлайди. «В. И. Ленин номли майдон» станцияси бу вақтда ёпиқ бўлади.

Соат 13 дан метрополитеннинг ҳамма станцияларида ҳаракат очилади.

ШАҲАР БАЙРАМ КОМИССИЯСИ.

ЧЕТ ЭЛ ЯНГИЛИКЛАРИ

27 АПРЕЛЬ — АФҒОНИСТОНДА АПРЕЛЬ РЕВОЛЮЦИЯСИНИНГ 7 ЙИЛЛИГИ

КУРАШ ВА БУНЁДКОРЛИК ЙЎЛИДАН

1978 йилги Апрель революцияси Афғонистоннинг кўп асрлик тарихида туб бурилиш нуқтаси бўлди. Афғон халқининг антифеодал, антиимпериалистик революцияси асрий қолоқлик, очлик, саводсизлик, хотин-қизларнинг камситилиши каби ҳолларга барҳам берди.

Апрель революциясига қадар Афғонистон жаҳондаги энг қашшоқ мамлакатлардан бири эди. Деҳқонларнинг кўпчилиги ерсиз бўлиб, йирик ер эгаларига қарам эдилар. Мамлакатда саноат тараққий этмаган, аҳолининг 98 процентга яқини саводсиз эди.

1978 йилнинг ёзидаёқ революцион ҳукумат қабул қилган фармонга биноан 11 миллион нафар деҳқон помешчиклар ва судхўрлардан қарзларидан озод қилинди. Мамлакатда ер-сув ислоҳотини амалга ошириш бошланди. Бунинг натижасида ҳозиргача 300 мингтадан кўпроқ деҳқон оиласи бепул ерлик бўлди.

Давлат қишлоққа имтиёзли равишда кредитлар бериш, минерал ўғитлар, уруғликлар етказиб бериш ҳажмини кўпайтириб бормоқда. Деҳқонларнинг ихтиёрий равишда кооперацияларга бирлашиш жараёни кенгаймоқда. Ўтган йилнинг ўзида 321 та кооператив мавжуд эди. Бу ўзгаришларнинг ҳаммаси 1984 йилда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ҳажмини 7,4 процентга кўпайтириш имконини берди.

Қишлоқларда ерга феодал эгалигига барҳам берилиши халқ ҳокимияти эришган энг катта ютуқлардан биридир. Бу асосан аграр мамлакат ҳисобланган Афғонистонда экономиканинг барча соҳаларини ривожлантириш учун қулай имкониятлар яратмоқда.

Апрель революциясидан сўнг республикада ўнлаб саноат корхоналари, суғориш иншоотлари қурилди. Соғлиқни сақлашни ривожлантириш ва саводсизликни тугатишда сезиларли муваффақиятларга эришилди.

АХДП ва АДР ҳукумати бутун афғон жамияти ҳаётини демократлаштириш сиёсатини ўтказмоқда. Мамлакатда ташкил этилган ёшлар ва хотин-қизлар ташкилотлари, ижодий ходимларнинг союзлари актив фаолият кўрсатяпти. 1981 йилнинг ёзида миллий Ватан фронти ташкил этилди. Ҳозирги пайтда унинг сафларида қарийб 700 минг киши бор. Шунинг ўзиёқ революцион ҳокимият сиёсати кенг халқ оммаси томонидан қўллаб қувватланаётганидан далолат беради. Буни АХДП сафи кенгайиб бораётганлиги ҳам исботламоқда. 1978 йилда партия аъзоларининг сони 18 минг нафарни ташкил этган бўлса, ҳозирги пайтда 120 минг нафардан ошиб кетди.

Апрель революциясининг 7 йиллиги арафасида Афғонистон Демократик Республикасининг олий кенгаши — Лоя жирға чақирилди. Унда 2000 нафарга яқин делегат — қабила бошлиқлари, шунингдек жойларда сайланган қишлоқлар, провинциялар, шаҳар районларининг вакиллари иштирок этишди. Делегатларнинг 60 процентдан кўпроғи ишчилар, ҳунармандлар, деҳқонлар эди.

Империализм ва реакция кучлари Афғонистонга қарши эълон қилинмаган уруш олиб бормаганларида республиканинг ютуқлари янада салмоқли бўлар эди. АҚШ Марказий Разведка Бошқармаси томонидан ёлланган душманлар мамлакатда 1864 та мактаб, 33 та госпиталь, 14 минг километр узунликдаги телефон линиялари, юзлаб электр узатиш линияларини яксон қилдилар ва ишдан чиқардилар. Улар томонидан Афғонистонга етказилган зарар 800 миллион долларга тенг, деб баҳоланмоқда. Рейган маъмурияти эса душманларга кўрсатаётган «ёрдам»ни тобора кўпайтириб бормоқда. 1985 йилда бу «ёрдам» ҳажмини икки бараварга кўпайтириш ва 280 миллион долларга етказиш кўзда тутилмоқда.

1919 йилдаёқ Афғонистон мустақиллигини биринчи бўлиб тан олган Советлар мамлакати дўст афғон халқи билан ҳар тарафлама ҳамкорликни кучайтириб бормоқда. Бу 1978 йил декабрида имзоланган СССР билан АДР ўртасидаги дўстлик, яхши қўшничилик ва ҳамкорлик шартномаси негизига қурилгандир.

СУРАТДА: АДРнинг пойтахти — Кобул кўчаларидан бирида.

БТА—ТАСС фотоси.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ ВАШИНГТОН. АҚШ конгрессининг вакиллар палатаси шу молия йилида Никарагуага қарши террорчи гуруҳларга ёрдам бериш учун 14 миллион доллар ажратиш тўғрисидаги талабномани яна муҳокамага қўйишга уринган Рейган маъмуриятига навбатдаги зарба берди. Конгресс аъзолари 213 овозга қарши 215 овоз билан республикачилар фракцияси ишлаб чиққан ва Оқ уй қўллаб-қувватлаган гўё «инсонпарварлик» мақсадлари ва шу жумладан, контрреволюционерларга озиқ-овқат ва кийим-кечак сотиб олиш учун 14 миллион доллар ажратиш тўғрисидаги таклифни рад этдилар.

◆ БРАТИСЛАВА. Бу ерда очилган «Атом тинчлик хизматида» виставкаси ядро энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланиш соҳасида 30 йилдан буён давом этаётган самарали Совет—Чехословакия ҳамкорлиги натижаларига бағишланди.

◆ ЖАЗОИР. ЖХДР пойтахтида очилган совет китоблари виставкаси Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига бағишланган. Экспозицияга араб, француз, инглиз ва рус тилларида салкам 800 минг номда нашр этилган совет адабиётининг турли жанрларидаги — бадиий, ижтимоий-сиёсий китоблар, болалар адабиёти, дарсликлар қўйилган.

◆ ЛИССАБОН. Португалия халқи демократик революция ғалаба қозонганлигининг 11 йиллигини тантанали нишонламоқда. 1974 йилнинг 25 апрелида тараққийпарвар кайфиятдаги ҳарбийлар барча ватанпарвар кучлар мададида қарийб ярим аср Португалияни бўғиб келган фашистлар режимини ағдариб ташлаган эди.

(ТАСС).

Редактор
Н. НАСИМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

1—9 МАЙ КУНЛАРИ

Совет халқининг Улуғ Ватан урушида фашистлар Германияси устидан қозонган Ғалабасининг 40 йиллиги муносабати билан

КИНОФЕСТИВАЛЬ ЎТКАЗАДИ

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР

ЯНГИОБОД ШАҲРИДА

«РАДУГА» КИНОТЕАТРИДА

1—2 майда—Ўта муҳим топшириқ.
4—5 майда—Мен сизни кутаман.
7—8 майда—Гирдоб.
9—10 майда—Буйруқ: ўт очилмасин.

БЕКОБОД ШАҲРИДА

«ЮБИЛЕЙ» КИНОТЕАТРИДА

1—3 майда—Гоби ва Хинган оша.
4—5 майда—Қайлардадир йиғлар зарғалдоқ.
6—8 майда—Урушсиз 20 кун.
9—10 майда—Факт.

ОҲАНГАРОН ШАҲРИДА

«ВОСХОД» КИНОТЕАТРИДА

1—3 майда—Осмонда тунги алвастилар.
4—5 майда—Гоби ва Хинган оша.
6—8 майда—Булоқ.
9—10 майда—Қирғоқ.

БЎКА ШАҲРИДА

«ОКТЯБРЬ 50 ЙИЛЛИГИ» КИНОТЕАТРИДА

1—3 майда — Фронт ортидаги фронт.
4—5 майда—Булоқ.
6—8 майда — Гоби ва Хинган оша.
9—10 майда — Камалак.

НАРИМОНОВ ШАҲРИДА

«БОКУ» КИНОТЕАТРИДА

1—3 майда — Қора қайин.
4—5 майда—Фронт ортидаги фронт.
6—8 майда—Урушдан сўнг кеч соат олтида.
9—10 майда—Осмонда тунги алвастилар.

ОЛМАЛИҚ ШАҲРИДА

«АЛИЕ ПАРУСА» («Қизил елканлар») КИНОТЕАТРИДА

1—2 майда—Буйруқ: чегарадан ўтилсин.
3—4 майда—Қалъа.
5—6 майда—Аёллар қувончи ва қайғуси.
7—8 майда—Ўта муҳим топшириқ.
9—10 майда—Альп балладаси.

ТЎЙТЕПА ШАҲРИДА

«ВЛКСМ 40 ЙИЛЛИГИ» КИНОТЕАТРИДА

1—3 майда—Уйғониш.
4—5 майда—Генерал Шубников корпуси.
6—8 майда—Матонатли кишилар.
9—10 майда—Буйруқ: чегарадан ўтилсин.

БЎСТОНЛИҚДА

«ҒАЗАЛКЕНТ» КИНОТЕАТРИДА

1—3 майда—Солдат ҳақида баллада.
4—7 майда—Сенинг дардингни олай.
8—9 майда—Теҳрон-43.

ОҚҚЎРҒОН ШАҲРИДА

«ЁШЛИК» КИНОТЕАТРИДА

1—5 майда—Флангсиз фронт.
6—7 майда—Катта-кичик урушлар.
8—9 майда—Сенинг дардингни олай.

ЧИНОЗ ШАҲРИДА

«ВАТАН» КИНОТЕАТРИДА

1—3 майда—Мен сени ҳеч қачон унутмайман.
4—5 майда—Бу жойлар тинч.
6—9 майда—Ўлик мавсум.

ҚИБРАЙ ШАҲРИДА

«СОЮЗ» КИНОТЕАТРИДА

1—3 майда—Маршал Жуков.
4—6 майда—Қирғоқ.
7—9 майда—Садоқат.

НОВОМИХАЙЛОВСКОЕ ПОСЁЛКАСИДА

1—3 майда—Буйруқ: чегарадан ўтилсин.
4—6 майда—Разведкачи жасорати.
7—9 майда—Жанговар машина экипажи.

ХРОНИКАЛ-ҲУЖЖАТЛИ ВА ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР

ҚИБРАЙ ШАҲРИДА

«СОЮЗ» КИНОТЕАТРИДА

1—2 майда—Ленинград—қаҳрамон шаҳар.
3—4 майда—Ҳарбий қўшиқни эслаб.
5—7 майда—Қайноқ қалб ҳақида афсона.
8—9 майда—Ҳайкал.

ҒАЗАЛКЕНТ ШАҲРИДА

«БЎСТОН» КИНОТЕАТРИДА

1—5 майда—Ғалаба меросхўрлари.
6—9 майда—Могилев. Жасорат кунлари ва тунлари.

ЯНГИЙЎЛ ШАҲРИДА

«ПОБЕДА» КИНОТЕАТРИДА

1—5 майда—Қардошлик ва синов йиллари.
6 майда—Афсонага айланган учиш.
7 майда—Қалб амри билан.
8—9 майда—Ўтган уруш нидоси.

ЧИРЧИҚ ШАҲРИДА

«НАВОИЙ» КИНОТЕАТРИДА

1 майда—Полк комиссари.
2 майда—Лочинлар ҳам учишди.
3—4 майда—Келажак ҳақида эсдалик.
5—6 майда—Бронза солдат.
7—9 майда—Биз қамалданмиз.

БЕКОБОД ШАҲРИДА

«ЮБИЛЕЙ» КИНОТЕАТРИДА

1 майда—Халқ хотираси.
2 майда—Москва жасорати.
3—4 майда— Солдат бевалари.
5—6 майда—Уруш овози.
7—9 майда—Вақт ҳукмдор.

АНГРЕН ШАҲРИДА

«ДРУЖБА» КИНОТЕАТРИДА

1—2 майда—Ғалаба байрами ҳақида эсдалик.
3—5 майда—Бола ҳақида ҳақиқат.
6—9 майда—Эскириш муддатисиз.

ОҚҚЎРҒОН ШАҲРИДА

«ЁШЛИК» КИНОТЕАТРИДА

1—2 майда—Москваликлар 41-йилда.
3—4 майда—Деҳқон ўғли.
5—6 майда—Иван-тожик.
7—9 майда—Мангу жасорат.

АБОНЕНТЛАР ДИҚҚАТИГА!

Термиз шаҳридаги абонент билан уланиш тартиби ЎЗГАРДИ.

37622+номер терилади.

Термизда 23ххх телефонлар нумерацияси ўзгарди.

Справкалар учун телефон 22222.

Тошкент қишлоқ хўжалик техникуми маъмурияти ва жамоат ташкилотлари техникумнинг кекса ўқитувчиси **Бурхон ҚАЛАНДАРОВнинг** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

Р. 08199. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. А. 1692. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12